HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a cincea)

28 aprilie 2010 *

În cauza T-452/05,

Belgian Sewing Thread (BST) NV, cu sediul în Deerlijk (Belgia), reprezentată de H. Gilliams și J. Bocken, avocați,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de domnul A. Bouquet și de doamna K. Mojzesowicz, în calitate de agenți,

pârâtă,

* Limba de procedură: olandeza.

având ca obiect o cerere prin care se solicită, pe de o parte, anularea Deciziei C (2005) 3452 a Comisiei din 14 septembrie 2005 privind o procedură de aplicare a articolului 81 [CE] și a articolului 53 din Acordul privind SEE (Cazul COMP/38.337 – PO/Thread), astfel cum a fost modificată prin Decizia C (2005) 3765 a Comisiei din 13 octombrie 2005, și, în subsidiar, reducerea cuantumului amenzii aplicate reclamantei prin această decizie și, pe de altă parte, obligarea Comisiei la repararea, în temeiul răspunderii extracontractuale a Comunității Europene, a prejudiciului care ar fi fost cauzat reclamantei,

TRIBUNALUL (Camera a cincea),

compus din domnii M. Vilaras, președinte, M. Prek (raportor) și V. M. Ciucă, judecători,

grefier: domnul J. Plingers, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 18 decembrie 2008,

pronunță prezenta

Hotărâre

Istoricul cauzei

1. *Obiectul litigiului*

1 Prin Decizia C (2005) 3452 din 14 septembrie 2005 privind o procedură de aplicare a articolului 81 [CE] și a articolului 53 din Acordul privind SEE (Cazul COMP/38.337 PO/Thread, denumită în continuare „decizia atacată"), astfel cum a fost modificată prin Decizia C (2005) 3765 a Comisiei din 13 octombrie 2005, și al cărei rezumat este publicat în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* din 26 ianuarie 2008 (JO 2008, C 21, p. 10), Comisia Comunităților Europene a constatat că reclamanta, Belgian Sewing Thread (BST) NV, a participat la un ansamblu de acorduri și de practici concertate pe piața ației industriale, cu excepția sectorului automobilelor, în țările Benelux, precum și în Danemarca, Finlanda, Suedia și Norvegia (denumite în continuare „țările nordice") pentru perioada cuprinsă între iunie 1991 și septembrie 2001.

2 Comisia a aplicat o amendă în valoare de 0,979 milioane de euro reclamantei pentru participarea acesteia la cartelul privind piața ației industriale, cu excepția sectorului automobilelor, în țările Benelux și în țările nordice.

2. *Procedura administrativă*

3 La 7 și la 8 noiembrie 2001, Comisia a efectuat verificări, în aplicarea articolului 14 alineatul (3) din Regulamentul nr. 17 al Consiliului din 6 februarie 1962, Primul regulament de punere în aplicare a articolelor [81 CE] și [82 CE] (JO 1962, 13, p. 204, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 3), în localurile mai multor producători de ață. Aceste verificări au fost făcute în urma unor informații furnizate în august 2000 de The English Needle & Tackle Co.

4 La 26 noiembrie 2001, Coats Viyella plc (denumită în continuare „Coats") a depus o cerere de clemență în temeiul Comunicării Comisiei privind neaplicarea unor amenzi sau reducerea cuantumului acestora în cauzele având ca obiect înțelegeri (JO 1996, C 207, p. 4, denumită în continuare „comunicarea privind cooperarea"), la care erau anexate documente prezentate pentru a dovedi existența înțelegerilor următoare: în primul rând, o înțelegere pe piața ației destinate industriei automobilelor în Spațiul Economic European (SEE), în al doilea rând, o înțelegere pe piața ației destinate industriei în Regatul Unit și, în al treilea rând, o înțelegere pe piața ației industriale cu excepția sectorului automobilelor, în țările Benelux, precum și în țările nordice (denumite în continuare „înțelegerea de pe piața ației industriale în Benelux și în țările nordice").

5 Pe baza documentelor ridicate cu ocazia inspecțiilor și a celor comunicate de Coats, Comisia a adresat întreprinderilor în cauză cereri de informații în martie și în august 2003, în conformitate cu articolul 11 din Regulamentul nr. 17.

6 La 15 martie 2004, Comisia a adoptat o comunicare privind obiecțiunile pe care a adresat-o mai multor întreprinderi, întrucât acestea au participat la una sau la mai multe dintre înțelegerile vizate la punctul 4 de mai sus, printre care se numără înțelegerea de pe piața ației industriale în Benelux și în țările nordice. Toate întreprinderile au avut acces la dosarul de examinare al Comisiei sub forma unei copii pe CD-ROM care le-a fost trimisă la 7 aprilie 2004.

7 Toate întreprinderile destinatare ale comunicării privind obiecțiunile au depus observații scrise.

8 La 19 și la 20 iulie 2004 a avut loc o audiere.

9 La 24 septembrie 2004, părților li s a acordat dreptul de a avea acces la versiunea neconfidențială a răspunsurilor la comunicarea privind obiecțiunile și la observațiile prezentate de părți în ședință și au primit un termen pentru a formula alte observații.

10 La 14 septembrie 2005, Comisia a adoptat decizia atacată.

3. *Decizia atacată*

Definirea pieței relevante

11 În decizia atacată se operează o distincție între ața destinată industriei automobilelor, pe de o parte, și ața industrială cu excepția sectorului automobilelor, pe de altă parte. Tot în decizia atacată, Comisia a precizat că piața produselor din perspectiva căreia a fost investigată încălcarea reproșată reclamantei este cea a ației industriale.

12 Piața geografică vizată de încălcarea reproșată reclamantelor este cea din țările Benelux și din țările nordice.

Mărimea și structura pieței relevante

13 În decizia atacată, Comisia a precizat că cifra de vânzări a ației industriale în țările Benelux și în țările nordice era de aproximativ 50 de milioane de euro în 2000 și de aproximativ 40 de milioane de euro în 2004.

14 Comisia a indicat de asemenea că la sfârșitul anilor ’90 principalii furnizori de ață industrială în țările Benelux și în țările nordice erau în special reclamanta, Gütermann AG (denumită în continuare „Gütermann”), Zwicky & Co. AG (denumită în continuare „Zwicky”), Amann und Söhne GmbH & Co. KG (denumită în continuare „Amann”), Barbour Threads Ltd (denumită în continuare „Barbour”), înainte de a fi achiziționată de Coats, și Coats.

Descrierea comportamentelor ilicite

15 Comisia a indicat, în decizia atacată, că încălcarea reproșată reclamantei referitoare la înțelegerea pe piața ației industriale în țările Benelux și în țările nordice a fost comisă în cursul anilor 1990-2001.

16 În opinia Comisiei, întreprinderile în cauză s-au întâlnit cel puțin o dată pe an, iar aceste reuniuni au fost organizate în două sesiuni, una consacrată pieței din țările Benelux, cealaltă consacrată pieței din țările nordice, obiectivul principal al acestora fiind menținerea prețurilor la un nivel ridicat pe fiecare dintre aceste două piețe.

17 Participanții ar fi făcut schimb de liste de prețuri și de informații privind rabaturile, aplicarea de majorări prețurilor de catalog, diminuarea rabaturilor și majorarea prețurilor speciale aplicabile anumitor clienți. De asemenea, ar fi fost încheiate acorduri privind viitoarele liste de prețuri, nivelul maximal al rabaturilor, diminuarea

rabaturilor și majorarea prețurilor speciale aplicabile anumitor clienți, precum și acorduri având ca obiect evitarea concurenței reciproce prin preț în avantajul furnizorului deja stabilit și împărțirea clienților [considerentele (99)-(125) ale deciziei atacate].

Dispozitivul deciziei atacate

18 La articolul 1 alineatul (1) din decizia atacată, Comisia a constatat că opt întreprinderi, prin care se numără și reclamanta, au încălcat articolul 81 CE și articolul 53 alineatul (1) din Acordul privind SEE participând la un ansamblu de acorduri și de practici concertate pe piața ației industriale în țările Benelux și în țările nordice, în perioada cuprinsă între iunie 1991 și septembrie 2001 în ceea ce privește reclamanta.

19 Potrivit articolului 2 primul paragraf din decizia atacată, următoarele amenzi au fost aplicate, pentru înțelegerea de pe piața ației industriale în Benelux și în țările nordice, printre altele, întreprinderilor enumerate mai jos:

— Coats: 15,05 milioane de euro;

— Amann: 13,09 milioane de euro;

— reclamanta: 0,979 milioane de euro;

— Gütermann: 4,021 milioane de euro;

— Zwicky: 0,174 milioane de euro.

20 La articolul 3 din decizia atacată, Comisia a somat întreprinderile vizate în această decizie să înceteze imediat încălcările constatate, în cazul în care nu au făcut-o deja. De asemenea, Comisia le-a obligat să se abțină să repete oricare dintre actele menționate la articolul 1 din decizia atacată și orice act sau practică având un obiect sau un efect echivalent.

4. *Procedura și concluziile părților*

21 Prin cererea depusă la grefa Tribunalului la 27 decembrie 2005, reclamanta a introdus prezenta acțiune.

22 Întrucât compunerea camerelor Tribunalului a fost modificată, judecătorul raportor a fost repartizat la Camera a cincea, căreia, în consecință, i-a fost repartizată prezenta cauză.

23 Reclamanta solicită Tribunalului:

— anularea articolului 1 din decizia atacată în ceea ce o privește;

— anularea articolului 2 din decizia atacată în măsura în care Comisia îi aplică o amendă în valoare de 0,979 milioane de euro sau, în subsidiar, reducerea în mod substanțial a cuantumului acestei amenzi;

— obligarea Comisiei la despăgubirea reclamantei pentru prejudiciul suferit, în măsura precizată în cererea introductivă;

— desemnarea unui expert care să determine partea din prejudiciu care nu poate fi cuantificată încă;

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

24 Comisia solicită Tribunalului:

— respingerea acțiunii în anulare;

— respingerea acțiunii în repararea prejudiciului ca nefondată;

— obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

25 Prezenta acțiune constă, pe de o parte, într-o cerere de anulare parțială a deciziei atacate sau în subsidiar într-o cerere de reducere a cuantumului amenzii aplicate și, pe de altă parte, într-o cerere de despăgubiri.

1. *Cu privire la cererea în anularea articolului 1 din decizia atacată în ceea ce privește reclamanta*

Observații introductive

26 Cu titlu introductiv, trebuie să se sublinieze că în cadrul primului motiv invocat în susținerea cererii sale în anularea articolului 1 din decizia atacată, reclamanta pretinde că faptele constitutive ale încălcării a cărei comitere nu o contestă nu pot fi asimilate încălcării „foarte grave" care i se reproșează la articolul 1 din decizia atacată. În această privință, reclamanta susține că încălcarea a cărei comitere o recunoaște trebuie deosebită de încălcările comise de celelalte întreprinderi. Astfel, ea susține în esență că încălcarea al cărei autor este nu ține de încălcarea unică și continuă pe piața aței industriale în țările Benelux și în țările nordice vizată la articolul 1. Prin urmare, trebuie să se considere că prin aceste argumente reclamanta contestă existența încălcării care i se reproșează.

27 Cu toate acestea, o mare parte din argumentarea prezentată de reclamantă în cadrul acestui motiv se referă la aprecierea Comisiei privind gravitatea încălcării și stabilirea corelativă a cuantumului amenzii, în raport cu rolul individual al reclamantei în această încălcare. O astfel de argumentare nu privește, prin urmare, însăși existența încălcării, ci vizează contestarea amenzii și a cuantumului acesteia. Astfel, această argumentare va fi analizată în cadrul motivelor privind anularea sau reducerea amenzii.

Argumentele părților

28 Deși reclamanta nu repune în discuție realitatea faptelor menționate în comunicarea privind obiecțiunile din 15 martie 2004, ea contestă posibilitatea ca faptele care îi sunt reproșate să fie asimilate încălcării comise de întreprinderile care au conceput și au organizat încălcarea respectivă. În această privință, reclamanta arată că înțelegerea a fost concepută și organizată de alte întreprinderi fără ca ea să fie implicată în aceste operațiuni.

29 Comisia solicită respingerea acestui motiv.

Aprecierea Tribunalului

30 Se impune examinarea argumentului reclamantei care susține în esență că nu se poate considera că faptele care i se reproșează țin de încălcarea unică și continuă pe piața aței industriale în țările Benelux și în țările nordice, constatată la articolul 1 din decizia atacată și că, prin urmare, ar fi trebuit apreciate în mod distinct și specific.

31 Mai întâi, din jurisprudență reiese că, având în vedere natura încălcărilor privind normele de concurență, precum și natura și gradul de severitate a sancțiunilor prevăzute pentru acestea, răspunderea pentru comiterea acestor încălcări are caracter personal. Astfel, acordurile și practicile concertate avute în vedere la articolul 81 alineatul (1) CE rezultă în mod necesar din contribuția mai multor întreprinderi care, toate, sunt coautoare ale încălcării, dar a căror participare poate îmbrăca forme diferite, în funcție în special de caracteristicile pieței relevante și de poziția fiecărei întreprinderi pe această piață, de scopurile urmărite și de modalitățile de aplicare alese sau preconizate. Cu toate acestea, simpla împrejurare că fiecare întreprindere participă la încălcare în forme care îi sunt proprii nu este suficientă pentru a exclude răspunderea acesteia pentru întreaga încălcare, inclusiv pentru comportamentele care sunt adoptate în mod efectiv de alte întreprinderi participante, dar care au același obiect sau

același efect anticoncurențial (a se vedea Hotărârea Curții din 8 iulie 1999, Comisia/Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Rec., p. I-4125, punctele 78-80).

32 Astfel, o întreprindere poate purta răspunderea pentru o înțelegere globală deși s-a stabilit că nu a participat în mod direct decât la unul sau la mai multe dintre elementele constitutive ale acesteia, având în vedere că, pe de o parte, știa sau în mod necesar trebuia să știe că o coluziune la care participa, în special prin reuniuni constante organizate de-a lungul mai multor ani, făcea parte dintr-un plan de ansamblu menit să denatureze concurența și, pe de altă parte, că acest plan cuprindea ansamblul elementelor constitutive ale înțelegerii (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 8 iulie 2004, Corus UK/Comisia, T-48/00, Rec., p. II-2325, punctul 176). De asemenea, faptul că diferitele întreprinderi au avut roluri diferite în urmărirea unui obiectiv comun nu înlătură identitatea de obiect anticoncurențial și, în consecință, de încălcare, cu condiția ca fiecare întreprindere să fi contribuit, la propriul nivel, la urmărirea obiectivului comun (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 15 martie 2000, Cimenteries CBR și alții/Comisia, T-25/95, T-26/95, T-30/95-T-32/95, T-34/95-T-39/95, T-42/95-T-46/95, T-48/95, T-50/95-T-65/95, T-68/95-T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 și T-104/95, Rec., p. II-491, punctul 4123).

33 În sfârșit, din moment ce acordurile și practicile concertate constatate s-au înscris, în considerarea obiectului lor identic, în sisteme de reuniuni periodice, de stabilire a unor obiective de prețuri și de cote, sisteme înscrise la rândul lor într-o serie de eforturi ale întreprinderilor în cauză prin care se urmărește un singur scop economic, mai precis denaturarea evoluției prețurilor, ar fi artificială o segmentare a acestui comportament continuu, caracterizat printr-o singură finalitate, prin identificarea mai multor încălcări distincte, deși este vorba, dimpotrivă, de o încălcare unică ce s-a concretizat în mod progresiv atât prin acorduri, cât și prin practici concertate. O întreprindere care a participat la o astfel de încălcare prin comportamente proprii, care intră în sfera de aplicare a noțiunilor de acord sau de practică concertată având un obiect anticoncurențial în sensul articolului 81 alineatul (1) CE și care au drept scop să contribuie la realizarea încălcării în ansamblul său, poate fi de asemenea răspunzătoare, pentru toată perioada participării sale la încălcarea menționată, pentru comportamentele altor întreprinderi în cadrul aceleiași încălcări. Astfel, această situație se regăsește atunci când se stabilește că întreprinderea în cauză cunoaște

comportamentele ilicite ale celorlalți participanți sau că aceasta poate în mod rezonabil să le prevadă și că este pregătită să accepte riscul ce decurge din comportamentele respective. O asemenea concluzie nu contrazice principiul potrivit căruia răspunderea pentru astfel de încălcări are caracter personal. Astfel, ea răspunde unei concepții foarte răspândite în ordinile juridice ale statelor membre în ceea ce privește atribuirea răspunderii pentru infracțiuni comise de mai mulți autori în funcție de participarea acestora la infracțiune în ansamblul său, care în aceste sisteme juridice nu este considerată contrară caracterului personal al răspunderii (a se vedea în acest sens Hotărârea Comisia/Anic Partecipazioni, punctul 31 de mai sus, punctele 82-84).

34 Prin urmare, trebuie să se determine dacă faptele reproșate reclamantei se înscriu într-un plan de ansamblu destinat să denatureze concurența pe piața ațeiindustriale în țările Benelux și în țările nordice și fac parte, așadar, din încălcarea unică și continuă pe care o constituie înțelegerea pe această piață.

35 În această privință, reclamanta nu contestă participarea sa la reuniuni referitoare la piața ațeiindustriale în țările Benelux și în țările nordice. Ea nu repune în discuție nici faptul că în cursul acestor reuniuni participanții au făcut schimb de liste de prețuri și de informații privind rabaturile, aplicarea de majorări prețurilor de catalog, diminuarea rabaturilor și majorarea prețurilor speciale aplicabile anumitor clienți, au încheiat acorduri privind viitoarele liste de prețuri, nivelul maximal al rabaturilor, diminuarea rabaturilor și majorarea prețurilor speciale aplicabile anumitor clienți, urmărind evitarea concurenței reciproce prin preț în avantajul furnizorului deja stabilit și împărțirea clienților, și au încheiat contracte având ca obiect să determine furnizorii care nu participau la aceste reuniuni să o facă.

36 În plus, reclamanta recunoaște că a participat la aceste reuniuni având reprezentarea faptului că organizatorii acestora aveau intenția de a o implica în acorduri anticoncurențiale. Reclamanta chiar declară că se aștepta la constatarea unei încălcări de către Comisie în ceea ce o privește.

37 În plus, potrivit jurisprudenței, este suficient să se demonstreze de către Comisie că întreprinderea în cauză a participat la reuniuni în cursul cărora au fost încheiate acorduri de natură anticoncurențială, fără să se fi opus în mod vădit, pentru a dovedi în mod satisfăcător participarea întreprinderii respective la înțelegere. În cazul în care participarea la asemenea reuniuni a fost dovedită, revine întreprinderii respective obligația de a prezenta informații de natură să demonstreze că participarea sa la acele reuniuni era lipsită de orice spirit anticoncurențial prin dovedirea faptului că le comunicase concurenților săi că participa la acele reuniuni având o optică diferită de a lor (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 8 iulie 1999, Hüls/Comisia, C-199/92 P, Rec., p. I-4287, punctul 155, și Hotărârea Curții Comisia/Anic Partecipazioni, punctul 31 de mai sus, punctul 96). Rațiunea care stă la baza acestui principiu de drept este că, prin participarea la reuniunile menționate fără a se distanța în mod public de conținutul acestora, întreprinderea a dat de înțeles celorlalți participanți că era de acord cu rezultatul reuniunilor și că s-ar conforma. Acest lucru este valabil și pentru participarea unei întreprinderi la punerea în aplicare a unui acord unic. Pentru a stabili participarea unei întreprinderi la un astfel de acord, Comisia trebuie să dovedească că întreprinderea a intenționat să contribuie prin propriul comportament la obiectivele comune urmărite de totalitatea participanților și că a avut cunoștință despre comportamentul efectiv, anticipat sau chiar manifestat de alte întreprinderi în urmărirea acelorași scopuri, sau că le putea prevedea în mod rezonabil și că era pregătită să accepte riscul ce decurge din comportamentele respective (a se vedea Hotărârea Comisia/Anic Partecipazioni, punctul 31 de mai sus, punctul 87).

38 Or, reclamanta nu a demonstrat că le comunicase concurenților săi că participa la acele reuniuni având o optică diferită de a acestora.

39 Din considerațiile ce precedă rezultă că în mod întemeiat Comisia a considerat că reclamanta era răspunzătoare pentru încălcarea unică ce a fost comisă pe piața țevi industriale în țările Benelux și în țările nordice, astfel cum este prevăzut la articolul 1 din decizia atacată.

40 Prin urmare, motivul prin care reclamanta contestă comiterea încălcării prevăzute la articolul 1 din decizia atacată trebuie respins.

2. *Cu privire la cererea în anularea articolului 2 din decizia atacată în ceea ce privește reclamanta sau, în subsidiar, cu privire la cererea de reducere a cuantumului amenzii*

41 Reclamanta invocă în esență patru motive prin care se urmărește contestarea amenzii și a cuantumului acesteia. Primul motiv este întemeiat pe aprecierea eronată a încălcării în cauză drept „foarte gravă". Al doilea motiv, care cuprinde patru critici, are legătură cu stabilirea eronată a cuantumului de plecare și clasificarea eronată a reclamantei în a doua categorie, din cauza neluării în considerare a mărimii pieței relevante, a capacității economice efective de a aduce atingere concurenței, a situației reclamantei în raport cu celelalte întreprinderi și a situației financiare precare a acesteia din urmă. Al treilea motiv este întemeiat pe aprecierea eronată a circumstanțelor atenuante. Al patrulea motiv este întemeiat pe aprecierea eronată a cooperării.

Cu privire la motivul întemeiat pe calificarea eronată a încălcării drept „foarte gravă"

Argumentele părților

42 Reclamanta susține că în mod eronat Comisia a calificat încălcarea ce i se reproșează ca fiind „foarte gravă". Ea reproșează Comisiei că a considerat că nu trebuia să țină seama de circumstanțele specifice care privesc exclusiv rolul individual al acesteia. Prin urmare, Comisia nu ar fi ținut seama de rolul individual al acesteia în încălcarea în cauză și de circumstanțele concrete ale participării acesteia la reuniunile referitoare la piața ației industriale în țările Benelux și în țările nordice. În această privință, reclamanta susține că nu a avut absolut niciun rol în conceperea și în organizarea încălcării în cauză, prin participarea la aceste reuniuni, nu a avut drept scop să încheie acorduri anticoncurențiale și nu a pus niciodată în aplicare acordurile încheiate în cursul acestor reuniuni.

43 Comisia solicită respingerea acestui motiv ca neîntemeiat.

Aprecierea Tribunalului

44 Mai întâi, astfel cum s-a arătat în cadrul motivului prin care se urmărește contestarea încălcării și în special la punctul 39 de mai sus, Comisia a considerat în mod întemeiat că reclamanta participase la încălcarea unică și continuă pe piața ației industriale în țările Benelux și în țările nordice, prevăzută la articolul 1 din decizia atacată.

45 În continuare, încălcarea unică și continuă pe piața ației industriale în țările Benelux și în țările nordice a constat, pentru întreprinderile în cauză, în principal în schimbul de informații sensibile cu privire la listele de prețuri și/sau prețurile facturate pentru fiecare client, în convenirea asupra creșterilor prețurilor și/sau ale prețurilor-țintă, în evitarea concurenței reciproce prin prețuri în avantajul furnizorului deja stabilit și în repartizarea clienților [considerentele (99)-(125) și (345) ale deciziei atacate]. Astfel de practici constituie restricții orizontale de tipul „carteluri de fixare a prețurilor", în sensul Liniilor directoare privind metoda de stabilire a amenzilor aplicate în temeiul articolului 15 alineatul (2) din Regulamentul nr. 17 și al articolului 65 alineatul (5) [CO] (JO C 9, p. 3, Ediție specială, 08/vol. 3, p. 69, denumite în continuare „liniile directoare"), și constituie astfel o încălcare „foarte gravă" prin însăși natura lor. Prin urmare, Comisia nu a săvârșit o eroare atunci când a calificat o astfel de încălcare drept „foarte gravă".

46 În sfârșit, argumentele invocate de reclamantă pentru a contesta gravitatea faptelor care i se reproșează privesc rolul individual al acesteia în încălcarea în cauză și, prin urmare, nu pot repune în discuție calificarea acesteia drept „foarte gravă". Astfel, asemenea argumente rezultă dintr-o confuzie între aprecierea gravității încălcării, care servește la determinarea nivelului de plecare general al amenzii, și cea a gravității relative a participării la încălcare a fiecăreia dintre întreprinderile vizate, acest din urmă aspect trebuind să fie examinat în cadrul eventualei aplicări a unor circumstanțe agravante sau atenuante.

47 Trebuie respins de asemenea argumentul reclamantei potrivit căruia cuantumul de plecare general al amenzii stabilit în funcție de gravitatea abstractă a încălcării trebuie raportat la participarea individuală a acesteia la încălcare.

48 Astfel, în timp ce cuantumul de plecare al amenzii este stabilit în funcție de încălcare, gravitatea relativă a acesteia este determinată prin referire la numeroși alți factori, în privința cărora Comisia dispune de o marjă de apreciere (a se vedea Hotărârea Curții din 29 iunie 2006, SGL Carbon/Comisia, C-308/04 P, Rec., p. I-5977, punctul 71). În plus, din liniile directoare rezultă că aprecierea gravității încălcării se realizează în două etape. În primul rând, gravitatea abstractă este apreciată numai în funcție de elemente proprii încălcării, precum natura și impactul acesteia asupra pieței, iar în al doilea rând, aprecierea gravității relative este adaptată în funcție de circumstanțe proprii întreprinderii în cauză, ceea ce, pe de altă parte, determină Comisia să țină seama nu numai de eventualele circumstanțe agravante, ci și, dacă este cazul, de circumstanțele atenuante. Acest demers permite, în special în cadrul încălcărilor care implică mai multe întreprinderi, să se țină seama, la aprecierea gravității încălcării, de rolul diferit avut de fiecare întreprindere și de atitudinea acesteia față de Comisie pe parcursul derulării procedurii (Hotărârea Tribunalului din 12 iulie 2001, Tate & Lyle și alții/Comisia, T-202/98, T-204/98 și T-207/98, Rec., p. II-2035, punctul 109). Astfel, rolul individual al reclamantei, chiar presupunând că ar fi neglijabil, nu poate repune în discuție calificarea încălcării unice drept „foarte gravă".

49 Nici argumentul reclamantei potrivit căruia participarea sa la reuniuni s-ar fi înscris în perspectiva vânzării întreprinderii și, prin urmare, nu avea nicio intenție de a încheia acorduri anticoncurențiale nu poate fi admis. Astfel, eventualitatea unei vânzări nu poate justifica în niciun mod participarea la reuniuni care au un obiect anticoncurențial. În plus, trebuie respins argumentul reclamantei potrivit căruia participarea sa la reuniuni fusese determinată de o presiune puternică exercitată de alte întreprinderi în cauză. Pe de o parte, existența acestor pretinse presiuni nu schimbă cu nimic gravitatea încălcării la care a participat reclamanta. Pe de altă parte, chiar presupunând că reclamanta a fost constrânsă, aceasta nu se poate prevala de respectiva circumstanță, din moment ce ar fi putut mai degrabă să denunțe presiunile respective la autoritățile competente și să introducă la Comisie o plângere în temeiul articolului 3 din Regulamentul nr. 17 decât să participe la activitățile în discuție (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 29 noiembrie 2005, Union Pigments/Comisia, T-62/02, Rec., p. II-5057, punctul 63).

50 În concluzie, motivul întemeiat pe calificarea eronată drept „foarte gravă" a încălcării trebuie respins.

Cu privire la motivul întemeiat pe stabilirea eronată a cuantumului de plecare al amenzii și a cuantumului amenzii, precum și pe clasificarea eronată a reclamantei în cea de a doua categorie

Argumentele părților

51 În susținerea motivului întemeiat pe stabilirea eronată cuantumului de plecare al amenzii și a cuantumului amenzii, precum și a clasificării eronate a reclamantei în cea de a doua categorie sunt invocate patru critici. Acestea privesc neluarea în considerare a mărimii reduse a pieței relevante, aprecierea eronată a capacității economice efective a reclamantei de a cauza un prejudiciu concurenței, caracterul disproporționat al cuantumului de plecare al amenzii aplicate reclamantei în comparație cu amenzile aplicate altor întreprinderi și, respectiv, neluarea în considerare a situației financiare deficitare a acesteia.

52 În primul rând, reclamanta reproșează Comisiei că nu a ținut seama de mărimea redusă a pieței relevante și, în consecință, că a stabilit un cuantum de plecare al amenzii prea ridicat în raport cu această mărime. În opinia acesteia, Comisia a ținut seama de mărimea redusă a pieței ației destinate industriei automobilelor în SEE prin stabilirea cuantumului de plecare al calculului amenzilor la 5 milioane de euro pentru o piață evaluată la 20 de milioane de euro în 1999. Or, în ceea ce privește piața ației industriale în țările Benelux și în țările nordice, Comisia ar fi stabilit cuantumul de plecare pentru calculul amenzilor la 14 milioane de euro pentru o piață evaluată la 40 de milioane de euro în 2004.

53 Reclamanta susține de asemenea că în mod eronat Comisia a evaluat piața ației industriale în țările Benelux și în țările nordice la 40 de milioane de euro în 2004, întrucât nu a ținut seama de faptul că mare parte din ața industrială vândută în SEE era cumpărată de operatori care o exportă către întreprinderi stabilite în afara SEE. Reclamanta afirmă că cifra de afaceri corespunzătoare exporturilor de produse finite ar fi trebuit dedusă din cifra de afaceri de 40 de milioane de euro și că astfel piața relevantă ar fi trebuit să fie evaluată la mai puțin de 20 de milioane de euro. Reclamanta

concluzionează că, prin neluarea în considerare a mărimii reduse a acestei piețe la stabilirea cuantumului de plecare pentru calculul amenzilor, Comisia a încălcat principiile egalității de tratament și proporționalității.

54 În al doilea rând, reclamanta reproșează Comisiei că a apreciat în mod eronat capacitatea sa economică efectivă de a cauza prejudicii semnificative celorlalți operatori, în special consumatorilor. În opinia acesteia, Comisia ar trebui să țină seama de cota sa de piață și de „cifra de afaceri globală pe care o realizează pentru articolele vizate".

55 În primul rând, reclamanta susține că în mod greșit Comisia susține că această capacitate economică efectivă a întreprinderilor în cauză de a cauza un prejudiciu concurenței ar putea fi evaluată pe baza livrărilor efectuate pe piața relevantă. În opinia acesteia, Comisia nu a adus elemente de probă în susținerea afirmației sale potrivit căreia pe piața relevantă ar avea o putere de piață care corespunde cifrei de afaceri pe care o realizează în țările Benelux și în țările nordice. Ea susține că influența exercitată de întreprinderile în cauză asupra concurenței nu poate fi evaluată în mod corect fără a se ține seama de cele patru circumstanțe specifice caracteristice pieței. Mai întâi, cea mai mare parte a ației vândute în țările Benelux și în țările nordice ar urma să fie exportată imediat. Apoi, ața industrială ar face obiectul unor schimburi comerciale intensive. În plus, nu ar exista niciun obstacol tehnic sau reglementar în ceea ce privește comerțul cu ață. În sfârșit, ața ar fi ușor de depozitat și de transportat. Pe de altă parte, Comisia ar fi recunoscut existența acestor circumstanțe fără a acționa însă în consecință cu ocazia aprecierii sale cu privire la capacitatea economică efectivă a acesteia de a cauza un prejudiciu concurenței. În al doilea rând, reclamanta consideră că Comisia nu ținut seama de cota de piață a întreprinderilor în cauză. În al treilea rând, reclamanta pretinde că Comisia nu a ținut seama nici de faptul că reclamanta nu era „integrată vertical" și, prin urmare, nu dispunea de o capacitate de producție în afara SEE. În al patrulea rând, reclamanta face trimitere la Decizia 2002/759/CE a Comisiei din 5 decembrie 2001 privind o procedură de aplicare a articolului 81

din Tratatul CE (Cazul COMP/37.800/F3 – Braserii luxemburgheze) (JO 2002, L 253, p. 21), în care Comisia a aplicat amenzi în mod clar mai puțin ridicate.

56 În al treilea rând, reclamanta consideră că nivelul cuantumului de plecare al amenzii care i-a fost aplicată este mult prea ridicat în comparație cu nivelul cuantumurilor de plecare ale amenzilor care au fost aplicate celorlalte întreprinderi în cauză, și aceasta în considerarea rolului diferit avut în încălcarea în cauză, a dimensiunii celorlalte întreprinderi în cauză, și a puterii de piață a acestora mai mare decât a sa. Modul de calcul aplicat de Comisie s-ar întemeia pe ipoteza lipsită de temei și nemotivată potrivit căreia reclamanta avea o putere de piață corespunzătoare cifrei de afaceri realizate pe piața relevantă. Presupunând că în mod legal Comisia avea posibilitatea de a se limita la cifra de afaceri menționată, aceasta ar fi fost luată în considerare în mod disproporționat în raport cu celelalte elemente de apreciere (mai precis integrarea verticală, capacitatea de producție în țările cu salarii mici și importanța importurilor provenite din aceste țări), ceea ce ar fi dat loc stabilirii unui cuantum de plecare al amenzii excesiv. În sfârșit, reclamanta subliniază că, și după aplicarea regulii plafonului de 10 % din cifra de afaceri realizată în cursul exercițiului financiar precedent de fiecare dintre întreprinderile care au participat la încălcare și după reducerea în temeiul cooperării, amenda care i-a fost aplicată reprezintă 8 % din cifra de afaceri mondială pentru anul 2004, în timp ce amenda aplicată „liderului pieței" reprezintă abia 1,1 % din cifra de afaceri mondială a acestuia.

57 În al patrulea rând, reclamanta susține că cuantumul de plecare al amenzii care i-a fost aplicată este în mod vădit prea ridicat în raport cu situația sa financiară precară reflectată de cifra sa de afaceri foarte redusă.

58 Comisia respinge toate aceste argumente și solicită respingerea motivului.

Aprecierea Tribunalului

— Cu privire la critica întemeiată pe neluarea în considerare a mărimii reduse a pieței relevante

59 În primul rând, reclamanta susține în esență că mărimea pieței relevante nu a fost luată în considerare de Comisie, care a stabilit astfel un cuantum de plecare pentru calculul amenzilor care este disproporționat în raport cu această mărime.

60 Trebuie să se sublinieze cu titlu introductiv că principiul proporționalității impune ca actele instituțiilor comunitare să nu depășească limitele a ceea ce este adecvat și necesar pentru a atinge scopul urmărit. În contextul calculului amenzilor, gravitatea încălcărilor trebuie stabilită în funcție de numeroase elemente și nu trebuie atribuită niciunuia dintre aceste elemente o importanță disproporționată în raport cu celelalte elemente de apreciere. Principiul proporționalității implică în acest context că amenda trebuie stabilită de Comisie proporțional cu elementele luate în considerare pentru a aprecia gravitatea încălcării și că, în această privință, Comisia trebuie să aplice aceste elemente în mod coerent și cu o justificare obiectivă (Hotărârea Tribunalului din 27 septembrie 2006, Jungbunzlauer/Comisia, T-43/02, Rec., p. II-3435, punctele 226-228).

61 În ceea ce privește reproșul adus Comisiei de a nu fi luat în considerare mărimea pieței relevante, trebuie amintit că, potrivit articolului 15 alineatul (2) din Regulamentul nr. 17 și articolului 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003, Comisia poate aplica întreprinderilor amenzi al căror cuantum nu depășește 10 % din cifra de afaceri realizată în cursul exercițiului financiar precedent de fiecare dintre întreprinderile care au participat la încălcare. Pentru a stabili cuantumul amenzii în cadrul acestei limite, dispozițiile respective prevăd luarea în considerare a gravității și a duratei încălcării. În plus, conform liniilor directoare, Comisia stabilește cuantumul de plecare al amenzii în funcție de gravitatea încălcării, luând în considerare natura însăși a încălcării, impactul real asupra pieței, atunci când acesta poate fi măsurat, și întinderea pieței geografice.

62 Astfel, nici Regulamentul nr. 17, nici Regulamentul nr. 1/2003, nici liniile directoare nu prevăd că valoarea amenzilor trebuie stabilită în mod direct în funcție de mărimea pieței afectate, acest factor nefiind decât un element pertinent printre altele. Acest cadru juridic nu impune, așadar, în sine, Comisiei să țină seama de mărimea redusă a pieței produselor (Hotărârea Tribunalului din 27 septembrie 2006, Roquette Frères/Comisia, T-322/01, Rec., p. II-3137, punctul 148).

63 Totuși, potrivit jurisprudenței, atunci când apreciază gravitatea unei încălcări, Comisia are obligația de a ține seama de un număr mare de elemente ale căror caracter și importanță variază în funcție de tipul de încălcare în cauză și de împrejurările particulare ale încălcării vizate (a se vedea Hotărârea Curții din 7 iunie 1983, Musique Diffusion française și alții/Comisia, 100/80-103/80, Rec., p. 1825, punctul 120). Nu se poate exclude ca, după caz, printre aceste elemente care atestă gravitatea unei încălcări să figureze mărimea pieței produsului.

64 În consecință, deși mărimea pieței poate constitui un element care trebuie luat în considerare pentru stabilirea gravității încălcării, importanța acestuia variază în funcție de tipul de încălcare și de împrejurările particulare ale încălcării vizate.

65 În speță, încălcarea a constat în esență, pentru întreprinderile în cauză, în a schimba informații sensibile privind listele de prețuri și/sau prețurile în funcție de client, în a se înțelege cu privire la majorarea prețurilor și/sau a prețurilor-țintă și în a evita concurența reciprocă prin preț în avantajul furnizorului deja stabilit și în a-și împărți clienții [considerentele (99)-(125) și (345) ale deciziei atacate]. Astfel de practici reprezintă o restricție orizontală de tip „cartel de fixare a prețurilor” în sensul liniilor directoare și, prin urmare, sunt „foarte grave” prin natura lor. În acest context, mărimea redusă a pieței relevante, presupunând că este dovedită, are o importanță mai mică în raport cu toate celelalte elemente care atestă gravitatea încălcării.

66 În orice caz, trebuie să se țină seama de faptul că Comisia a apreciat că încălcarea trebuia considerată foarte gravă în sensul liniilor directoare, care, pentru astfel de cazuri,

prevede că aceasta are „posibilitatea" de a stabili un cuantum de plecare mai mare de 20 de milioane de euro. În speță, Comisia a repartizat, în decizia atacată, întreprinderile în cauză în mai multe categorii în funcție de importanța relativă a acestora pe piața în cauză. Astfel cum reiese din considerentul (358) al deciziei atacate, Comisia nu a reținut decât un cuantum de plecare de 14 milioane de euro pentru întreprinderile din prima categorie, de 5,2 milioane de euro pentru cele din a doua categorie (în cazul de față, reclamanta), de 2,2 milioane de euro pentru cele din a treia categorie și de 0,1 milioane de euro pentru cele din a patra categorie. Prin urmare, cuantumul de plecare care a servit drept punct de plecare pentru calculul amenzii aplicate reclamantei a corespuns unui cuantum cu mult inferior celui pe care, în temeiul liniilor directoare, Comisia ar fi avut „posibilitatea" să îl aplice pentru încălcări foarte grave. Această determinare a cuantumului de plecare al amenzii tinde să confirme că mărimea pieței relevante a produselor a fost într-adevăr luată în considerare.

67 Prin urmare, argumentul reclamantei potrivit căruia Comisia nu a ținut seama de mărimea pieței relevante și a stabilit astfel un cuantum de plecare pentru calculul amenzilor care este disproporționat în raport cu această mărime trebuie respins.

68 În al doilea rând, în mod eronat, reclamanta susține că principiile proporționalității și egalității de tratament au fost încălcate atunci când s-a stabilit cuantumul de plecare al amenzii pe motivul că, spre deosebire de calculul efectuat în ceea ce privește încălcarea în cauză, Comisia ar fi ținut seama de mărimea redusă a pieței aței destinate industriei automobilelor în SEE și astfel ar fi determinat un cuantum de plecare al amenzii proporțional cu mărimea acestei piețe.

69 Astfel, principiul egalității de tratament interzice ca situații comparabile să fie tratate în mod diferit și ca situații diferite să fie tratate în același mod, cu excepția cazului în care un asemenea tratament este justificat în mod obiectiv. În prezenta cauză, înțelegerea de pe piața aței destinate industriei automobilelor în SEE și cea de pe piața aței industriale în Benelux și în țările nordice sunt două încălcări distincte care vizează piețe ale produselor și geografice diferite. Prin urmare, reclamanta nu se află într-o situație identică celei a întreprinderilor vizate prin înțelegerea de pe piața aței

destinate industriei automobilelor în SEE și, prin urmare, nu se poate prevala în mod valabil de o încălcare a principiului egalității de tratament în această privință.

70 În al treilea rând, argumentul reclamantei întemeiat pe faptul că mărimea pieței relevante ar trebui redusă, după deducerea exporturilor de produse finite, la un cuantum de 20 de milioane de euro nu poate fi admis. Astfel, pe de o parte, tranzacțiile cu privire la produsele vizate încorporate în produsele finite exportate în afara pieței relevante au fost efectuate pe această ultimă piață și, astfel, sunt parte integrantă a pieței. Pe de altă parte, reclamanta nu a demonstrat nicidecum că exportul în afara pieței relevante al produselor finite care încorporează produsele vizate negociate pe această piață reduce mărimea acesteia din urmă.

71 Pe de altă parte, argumentul întemeiat pe o pretinsă încălcare a obligației de motivare trebuie respins. Astfel, din cuprinsul punctelor 65 și 66 de mai sus rezultă în mod necesar că decizia atacată conține suficiente elemente în ceea ce privește determinarea cuantumului de plecare al amenzii.

72 Din ansamblul considerațiilor ce precedă rezultă că critica întemeiată pe neluarea în considerare a mărimii reduse a pieței relevante trebuie respinsă.

— Cu privire la critica întemeiată pe aprecierea pretins eronată a capacității economice efective a reclamantei de a cauza un prejudiciu concurenței

73 Reclamanta susține în esență, în mod greșit, că, prin nerespectarea liniilor directoare, Comisia ar fi determinat cuantumul de plecare al amenzii fără să țină seama de cifra de afaceri globală a acesteia, că, prin urmare, nu ar fi ținut seama de capacitatea economică efectivă a întreprinderilor în cauză de a cauza un prejudiciu concurenței și că astfel ar fi încălcat principiul proporționalității.

74 Din decizia atacată rezultă că, pentru a determina cuantumul de plecare al amenzii, Comisia a ținut seama mai întâi de natura proprie a încălcării, impactul real asupra pieței și întinderea geografică a acesteia. Ținând seama de acești factori, Comisia a reținut caracterul „foarte grav" al încălcării comise de întreprinderile în cauză [considerentele (344)-(353) ale deciziei atacate].

75 În continuare, Comisia a considerat necesar să aplice un tratament diferențiat întreprinderilor care au participat la carteluri în scopul de a ține seama de capacitatea economică efectivă a acestora de a cauza un prejudiciu concurenței, precum și de a stabili amenda la un nivel care să garanteze un efect descurajator suficient. Aceasta a adăugat că era necesar să ia în considerare ponderea specifică a comportamentului ilicit al fiecărei întreprinderi și, prin urmare, impactul real avut asupra concurenței. Comisia a subliniat că a ales drept bază de comparație pentru importanța relativă a întreprinderilor în cauză cifra de afaceri realizată de fiecare întreprindere pe piața și pentru produsul vizat. În consecință, Comisia a regrupat întreprinderile în patru categorii. Amann și Coats, cu o cifră de afaceri cuprinsă între 14 și 18 milioane de euro, au fost clasificate în prima categorie. Reclamanta, cu o cifră de afaceri de 6 milioane de euro, a fost plasată în a doua categorie. Gütermann, Barbour și Bieze Stork BV, cu o cifră de afaceri cuprinsă între 2 și 4 milioane de euro, au fost clasificate în a treia categorie, iar Zwicky, cu o cifră de afaceri cuprinsă între 0 și 1 milion de euro, în a patra categorie. În temeiul acestor considerații, Comisia a reținut un cuantum de plecare al amenzii, determinat în funcție de gravitatea încălcării, de 14 milioane de euro pentru Coats și Amann, de 5,2 milioane de euro pentru reclamantă, de 2,2 milioane de euro pentru Gütermann, Barbour și Bieze Stork, și de 0,1 milioane de euro pentru Zwicky [considerentele (356)-(358) ale deciziei atacate].

76 În primul rând, în măsura în care reclamanta afirmă că numai cifra sa de afaceri pe piața în cauză nu permitea să se determine capacitatea sa economică efectivă de a cauza un prejudiciu concurenței și că ar fi trebuit să se țină seama de cifra sa de afaceri globală, mai precis cifra pe care a realizat-o din vânzarea tuturor tipurilor de ață industrială la nivel mondial, mai întâi trebuie amintit că simpla trimitere expresă la cifra de afaceri globală a unei întreprinderi care a participat la încălcarea prevăzută la articolul 15 alineatul (2) din Regulamentul nr. 17 și la articolul 23 alineatul (2)

din Regulamentul nr. 1/2003 privește limita superioară care nu poate fi depășită de cuantumul unei amenzi. Respectând această limită, Comisia poate, în principiu, să stabilească amenda plecând de la o cifră de afaceri la alegere, în ceea ce privește baza geografică și produsele vizate, fără a fi obligată să rețină exact cifra de afaceri globală sau cea realizată pe piața geografică sau pe piața produselor în cauză. În plus, deși liniile directoare nu prevăd calculul amenzilor în funcție de o cifră de afaceri determinată, nici nu se opun ca o cifră de afaceri realizată de întreprinderile în cauză pe piața relevantă să fie luată în considerare atunci când se stabilește cuantumul amenzii, în scopul de a respecta principiile generale ale dreptului Uniunii și atunci când împrejurările o impun. Astfel, cifra de afaceri poate fi avută în vedere cu ocazia luării în considerare a diferitelor elemente enumerate la punctul 75 de mai sus, prevăzute la punctul 1 A al patrulea și al șaselea paragraf din liniile directoare privind metoda de stabilire a amenzilor (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 9 iulie 2003, Cheil Jedang/Comisia, T-220/00, Rec., p. II-2473, punctul 82, și Hotărârea Tribunalului din 29 aprilie 2004, Tokai Carbon și alții/Comisia, T-236/01, T-239/01, T-244/01-T-246/01, T-251/01 și T-252/01, Rec., p. II-1181, punctul 195).

77 Rezultă că, pentru stabilirea cuantumului amenzii, Comisia este liberă să țină seama de o cifră de afaceri la alegere, cu condiția ca aceasta să nu fie nerezonabilă în raport cu circumstanțele cauzei. De asemenea, Comisia nu este obligată, în cadrul determinării cuantumului amenzilor, să garanteze că, în cazul în care sunt aplicate amenzi mai multor întreprinderi implicate în aceeași încălcare, cuantumurile finale ale amenzilor reflectă orice diferențiere între întreprinderile în cauză în ceea ce privește cifra lor de afaceri globală sau cifra lor de afaceri relevantă (Hotărârea Curții din 28 iunie 2005, Dansk Rørindustri și alții/Comisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P și C-213/02 P, Rec., p. I-5425, punctul 312, Hotărârea Tribunalului din 18 iulie 2005, Scandinavian Airlines System/Comisia, T-241/01, Rec., p. II-2917, punctul 166, și Hotărârea Tribunalului din 4 iulie 2006, Hoek Loos/Comisia, T-304/02, Rec., p. II-1887, punctul 84).

78 În ceea ce privește alegerea pe care o poate face Comisia pentru o cifră de afaceri sau alta, jurisprudența a precizat că, în cadrul analizei efectuate în scopul stabilirii cuantumului de plecare al unei amenzi pentru încălcarea normelor de concurență, a capacității economice efective a contravenienților de a cauza un prejudiciu concurenței, care implică o apreciere a importanței reale a acestor întreprinderi pe

piața relevantă, și anume a influenței lor pe această piață, cifra de afaceri globală nu reflectă decât o imagine incompletă a situației reale. Astfel, nu este exclus ca o întreprindere puternică, ce desfășoară o multitudine de activități diferite, să nu fie prezentă decât în mod secundar pe o piață specifică a produselor. De asemenea, nu este exclus ca o întreprindere ce deține o poziție importantă pe o altă piață geografică decât cea a Uniunii să aibă numai o poziție slabă pe această piață sau pe cea a SEE. În aceste cazuri, simplul fapt că întreprinderea în cauză realizează o cifră de afaceri globală importantă nu înseamnă în mod necesar că exercită o influență determinantă pe piața afectată (Hotărârea Tribunalului Cheil Jedang/Comisia, punctul 76 de mai sus, punctul 88, și Hotărârea Tribunalului din 9 iulie 2003, Archer Daniels Midland și Archer Daniels Midland Ingredients/Comisia, T-224/00, Rec., p. II-2597, punctul 194). Pentru acest motiv, deși este adevărat că cifra de afaceri a unei întreprinderi pe piața vizată nu poate fi determinantă pentru a se concluziona că o întreprindere aparține unei entități economice puternice, ea este în schimb relevantă pentru determinarea eventualei influențe pe care această întreprindere a exercitat-o pe piață (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 29 noiembrie 2005, SNCZ/Comisia, T-52/02, Rec., p. II-5005, punctul 65, și Hotărârea Tribunalului Union Pigments/Comisia, punctul 49 de mai sus, punctul 152).

79 Prin urmare, partea din cifra de afaceri ce provine din vânzarea mărfurilor care fac obiectul încălcării este de natură să dea o indicație justă a amplorii încălcării pe piața relevantă (Hotărârea Cheil Jedang/Comisia, punctul 76 de mai sus, punctul 91, și Hotărârea Archer Daniels Midland și Archer Daniels Midland Ingredients/Comisia, punctul 78 de mai sus, punctul 196). Astfel, cifra de afaceri realizată din produsele care au făcut obiectul încălcării este de natură să reflecte în mod just răspunderea fiecărei întreprinderi în cauză pe piața relevantă, întrucât constituie un element obiectiv care exprimă în mod corect nocivitatea comportamentului ilicit pentru concurența normală și reprezintă, prin urmare, un indicator fiabil al capacității fiecărei întreprinderi vizate de a cauza un prejudiciu concurenței. În prezenta cauză, alegerea Comisiei de a se raporta la cifra de afaceri pe piața relevantă pentru a determina capacitatea fiecărei întreprinderi în cauză de a cauza prejudicii era, prin urmare, coerentă și justificată în mod obiectiv.

80 Circumstanțele specifice invocate de reclamantă nu pot repune în discuție această concluzie. Astfel, trebuie amintit mai întâi că înțelegerea nu avea o aplicabilitate

geografică mondială și că concurența restrânsă prin încălcare se limita la piața ației industriale în țările Benelux și în țările nordice. Apoi, reclamanta nu demonstrează săvârșirea unei erori de către Comisie atunci când a considerat că cifrele de afaceri realizate de întreprinderile în cauză pe piața relevantă au inclus cifrele de afaceri pe care le-au realizat pentru ața industrială produsă în alte țări decât Benelux și în țările nordice, dar pe care le-au negociat pe piața relevantă sau cifrele de afaceri pe care le-au realizat pentru ața industrială produsă inițial în țările Benelux sau în țările nordice și exportată ulterior către alte țări. În sfârșit, raționamentul reclamantei este contradictoriu întrucât presupune luarea în considerare a cifrei de afaceri globale a întreprinderilor în cauză pentru repartizarea acestora în diferite categorii și, pe de altă parte, alegerea cifrei de afaceri realizate de întreprinderile în cauză pe piața relevantă pentru a determina cuantumul de plecare al amenzii pentru fiecare dintre ele.

81 În al doilea rând, reclamanta nu poate reproșa Comisiei că nu a ținut seama de cotele de piață ale întreprinderilor în cauză. Astfel, trebuie să se sublinieze mai întâi că, în considerentul (356) al deciziei atacate, Comisia a considerat că în general informațiile privind cotele de piață nu erau suficient de precise pentru a fi posibilă trimiterea la acestea. Presupunând, astfel cum susține reclamanta, că informațiile furnizate cu privire la cota sa de piață în țările Benelux și în țările nordice ar fi fost suficient de precise pentru a fi posibilă trimiterea la acestea, astfel de informații nu ar fi putut fi totuși utilizate având în vedere caracterul insuficient al informațiilor privind cotele de piață ale celorlalți participanți la înțelegere. În aceste împrejurări, Comisia s-a raportat în mod întemeiat la cifra de afaceri realizată pe piața relevantă, care a reflectat cel mai bine, în stadiul determinării ponderii relative a participanților la înțelegere în vederea repartizării lor în diferite grupe, ponderea în discuție a acestor întreprinderi.

82 În al treilea rând, trebuie respins argumentul reclamantei potrivit căruia Comisia ar trebui să țină seama de faptul că reclamanta nu era integrată vertical, spre deosebire de alte întreprinderi în cauză. Astfel, Comisia își poate întemeia aprecierea privind capacitatea economică efectivă a autorilor unei încălcări a normelor de concurență

de a cauza un prejudiciu concurenței pe informațiile referitoare la cifra de afaceri și la cotele de piață pe piața vizată, în vederea aprecierii gravității acestei încălcări și a stabilirii cuantumului de plecare al amenzii. Totuși, unele circumstanțe speciale, precum caracteristicile acestei piețe, pot fi de natură să reducă în mod sensibil caracterul semnificativ al acestor informații și să impună luarea în considerare a altor factori relevanți, în special integrarea verticală și diversitatea gamei de produse, pentru aprecierea influenței acestor întreprinderi pe piață (Hotărârea Tribunalului din 15 martie 2006, Daiichi Pharmaceutical/Comisia, T-26/02, Rec., p. II-713, punctele 61 și 63). Astfel, deși integrarea verticală și diversitatea gamei de produse pot, eventual, să constituie elemente relevante pentru aprecierea influenței pe care o întreprindere este aptă să o exercite pe piață și să fie indicii ale acestei influențe complementare în raport cu cotele de piață și cu cifrele de afaceri pe piața vizată (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 14 februarie 1978, United Brands și United Brands Continentaal/Comisia, 27/76, Rec., p. 207, punctele 67-72 și 78-81), în prezenta cauză trebuie să se considere că argumentele reclamantei întemeiate pe integrarea verticală a celorlalte întreprinderi în cauză nu demonstrează că acestea din urmă dispuneau de avantaje concurențiale speciale și semnificative pe piața relevantă. În plus, astfel cum s-a subliniat la punctul 80 de mai sus, reclamanta nu a demonstrat că cifrele de afaceri ale celorlalte întreprinderi în cauză au fost realizate pentru ața industrială produsă în alte țări decât țările Benelux și țările nordice, dar negociate pe piața relevantă, sau că cifrele de afaceri pe care le-au realizat pentru ața industrială inițial produsă în țările Benelux sau în țările nordice și ulterior exportată către alte țări nu au fost incluse în cifrele de afaceri ale acestora pe piața relevantă.

83 În al patrulea rând, comparația efectuată de reclamantă între decizia atacată și decizia Braserii luxemburgheze (punctul 55 de mai sus) nu este relevantă. Astfel, pentru a stabili cuantumul amenzii, Comisia și-a utilizat marja de apreciere cu respectarea Regulamentului nr. 17 și a Regulamentului nr. 1/2003, precum și a normelor pe care și le-a impus în liniile directoare privind metoda de stabilire a amenzilor. În plus, practica decizională anterioară a Comisiei nu servește în sine drept cadru juridic pentru aplicarea amenzilor în materie de concurență (Hotărârea Tribunalului din 20 martie 2002, LR AF 1998/Comisia, T-23/99, Rec., p. II-1705, punctul 234, și Hotărârea Tribunalului din 8 iulie 2008, BPB/Comisia, T-53/03, Rep., p. II-1333, punctul 275).

84 În consecință, această critică trebuie respinsă.

— Cu privire la încălcarea principiului proporționalității în urma aplicării unui cuantum de plecare în mod vădit prea ridicat în comparație cu cele aplicate altor întreprinderi în cauză

85 În primul rând, reclamanta susține în mod neîntemeiat că cuantumul de plecare al amenzii care i-a fost aplicată, respectiv 5,2 milioane de euro, este disproporționat în comparație cu cuantumurile de plecare reținute pentru calculul amenzilor aplicate altor întreprinderi în cauză.

86 Pe de o parte, astfel cum s-a observat în cadrul primei critici, în prezenta cauză, Comisia s-a raportat în mod întemeiat la cifra de afaceri realizată de întreprinderile în cauză pe piața relevantă pentru a determina importanța relativă a acestora pe piața respectivă.

87 Pe de altă parte, trebuie amintit că din liniile directoare privind metoda de stabilire a amenzilor reiese că cuantumul de plecare avut în vedere pentru încălcările foarte grave este de minimum 20 de milioane de euro. Din moment ce cuantumurile de plecare ale amenzii reflectă în mod proporțional diferența dintre întreprinderile în cauză și că, având în vedere elementele amintite la punctul 74 de mai sus, Comisia le-a stabilit la niveluri net inferioare minimului stabilit prin liniile directoare, nu se poate reține nicio încălcare a principiului proporționalității.

88 În al doilea rând, trebuie respins și argumentul reclamantei întemeiat pe caracterul nerezonabil de ridicat al cuantumului de plecare și al cuantumului final al amenzii care i-a fost aplicată în raport cu cele ale amenzilor aplicate celorlalte întreprinderi în cauză. Astfel, reclamanta nu poate deduce în mod valabil un tratament discriminatoriu sau disproporționat, dat fiind că punctul de plecare al amenzii reținute este

justificat în lumina criteriului reținut de Comisie pentru aprecierea importanței fiecărei întreprinderi pe piața relevantă (a se vedea în acest sens Hotărârea LR AF 1998/Comisia, punctul 83 de mai sus, punctul 304), observându-se în plus că cuantumul de plecare reținut de 5,2 milioane de euro corespunde unui prag cu mult inferior celui prevăzut pentru încălcările „foarte grave" în liniile directoare.

89 Pe de altă parte, astfel cum s-a amintit la punctul 77 de mai sus, Comisia nu este obligată să garanteze că cuantumurile finale ale amenzilor aplicate mai multor întreprinderi implicate în aceeași încălcare reflectă orice diferențiere între întreprinderile în cauză în ceea ce privește cifra lor de afaceri globală sau cifra lor de afaceri relevantă.

90 Trebuie să se adauge că articolul 15 alineatul (2) din Regulamentul nr. 17 și articolul 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003 nu impun nici ca, în cazul în care sunt aplicate amenzi mai multor întreprinderi implicate în aceeași încălcare, cuantumul amenzii aplicate unei întreprinderi de dimensiuni mici sau mijlocii, exprimat ca procentaj din cifra de afaceri, să nu fie superior celui al amenzilor aplicate întreprinderilor mai mari. Astfel, din aceste dispoziții reiese că, atât pentru întreprinderile de dimensiuni mici sau mijlocii, cât și pentru cele de dimensiuni mari, trebuie să se ia în considerare gravitatea și durata încălcării la stabilirea cuantumului amenzii. În măsura în care Comisia impune întreprinderilor implicate în aceeași încălcare amenzi justificate pentru fiecare dintre acestea, în raport cu gravitatea și cu durata încălcării, nu i se poate reproșa că, pentru unele dintre acestea, cuantumul amenzii este mai mare, în raport cu cifra de afaceri, față de cel al altor întreprinderi (Hotărârea Tribunalului din 5 decembrie 2006, Westfalen Gassen Nederland/Comisia, T-303/02, Rec., p. II-4567, punctul 174).

91 Ținând seama de considerațiile precedente, nu se poate deduce în mod valabil caracterul disproporționat al cuantumului de plecare, al cuantumului de bază și al cuantumului final al amenzii aplicate reclamantei.

92 Prin urmare, această critică trebuie respinsă.

— Cu privire la critica întemeiată pe stabilirea unui cuantum de plecare excesiv în raport cu situația financiară precară a reclamantei

93 Critica formulată de reclamantă întemeiată pe caracterul excesiv al cuantumului de plecare al amenzii care i-a fost aplicată în temeiul situației sale financiare precare și al riscului ca amenda să determine dispariția sa trebuie respinsă.

94 Astfel, cuantumul de plecare al amenzii nu reprezintă decât un cuantum intermediar care, în cadrul aplicării metodei definite de liniile directoare, face în continuare obiectul unor adaptări în funcție de durata încălcării și de circumstanțele agravante sau atenuante constatate (a se vedea în acest sens Hotărârea Cheil Jedang/Comisia, punctul 76 de mai sus, punctul 95). Rezultă că simplul fapt că cuantumul de plecare al amenzii reprezintă 32 % din cifra de afaceri globală a reclamantei pentru 2001 nu permite să se deducă nivelul excesiv al acestuia.

95 Indiferent de situație, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, Comisia nu este obligată ca, la determinarea cuantumului amenzii, să țină seama de situația financiară deficitară a unei întreprinderi, având în vedere că recunoașterea unei asemenea obligații ar echivala cu conferirea unui avantaj concurențial nejustificat întreprinderilor care sunt cel mai puțin adaptate condițiilor pieței (Hotărârea Dansk Rørindustri și alții/Comisia, punctul 77 de mai sus, punctul 327, Hotărârea SGL Carbon/Comisia, punctul 48 de mai sus, punctul 105; a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea Curții din 8 noiembrie 1983, IAZ International Belgium și alții/Comisia, 96/82-102/82, 104/82, 105/82, 108/82 și 110/82, Rec., p. 3369, punctele 54 și 55).

96 Pe de altă parte, presupunând că o măsură adoptată de o autoritate comunitară provoacă falimentul unei întreprinderi, o astfel de falimentare a întreprinderii sub forma sa juridică în cauză, chiar dacă poate aduce atingere intereselor financiare ale proprietarilor, ale acționarilor sau ale deținătorilor de părți sociale, nu înseamnă totuși că și elementele personale, materiale și nemateriale reprezentate de întreprindere

și-ar pierde valoarea (Hotărârea Tokai Carbon și alții/Comisia, punctul 76 de mai sus, punctul 372).

97 Având în vedere toate considerațiile precedente, motivul întemeiat pe stabilirea eronată a cuantumului de plecare al amenzii și a cuantumului amenzii, precum și pe clasificarea eronată a reclamantei în cea de a doua categorie trebuie respins.

Cu privire la motivul întemeiat pe aprecierea eronată a circumstanțelor atenuante

Argumentele părților

98 În primul rând, reclamanta susține că nu a pus niciodată în aplicare acordurile încheiate în cursul reuniunilor și nici nu a avut intenția să o facă.

99 În primul rând, reclamanta subliniază că nu a avut loc o apreciere efectivă de către Comisie a comportamentului său individual.

100 În al doilea rând, reclamanta susține că „neaplicarea în practică a acordurilor sau a practicilor ilicite" ar fi confirmată de necomunicarea listelor „tarifelor [sale] reale" și de transmiterea listelor „tarifelor de bază fictive". În această privință, ea susține că nu negociază și nu încheie acorduri privind prețurile cu cumpărătorii săi decât pe o bază individuală și, prin urmare, nu practică o politică de reducere a prețurilor de catalog comunicate clienților. Reclamanta pretinde că nu aplică și nu stabilește bareme interne decât în cadrul raportului său cu intermediarii (agenți și distribuitori). Comparația dintre prețurile de bază fictive, pe de o parte, și prețurile facturate

în mod real clienților săi, precum și baremele furnizate agenților săi, pe de altă parte, demonstrează în mod clar lipsa unei corelări între aceste tipuri de prețuri.

101 În al treilea rând, reclamanta susține că nu și-a adaptat comportamentul în materie de prețuri pe piață potrivit listelor „tarifelor de bază fictive" pe care le-a comunicat. Ea consideră că a demonstrat, pe baza cifrelor, că evoluția prețurilor practicate în mod efectiv de ea era total independentă de evoluția tarifelor distribuite cu ocazia reuniunilor, și aceasta pentru întreaga perioadă cuprinsă între 1994 și 2001. Reclamanta mai subliniază că încercarea de majorare cu 3,5 % a livrărilor în Țările de Jos, reproșată de Comisie, nu este urmarea unuia dintre pretinsele acorduri încheiate cu ocazia reuniunii din 19 septembrie 2000 la Budapesta, ci mai curând a unui regulament în acest sens al Federației belgiene a industriei textile (Febeltex). De asemenea, majorarea de preț de 6 % aplicată în Suedia nu ar privi decât firele de nylon și s-ar datora exclusiv creșterii cursului lirei sterline.

102 În al doilea rând, reclamanta susține că, prin acordarea unei reduceri de numai 15 % din cuantumul amenzii, Comisia nu a ținut seama de faptul că rolul acesteia era mult mai limitat în timp în măsura în care nu a început să participe la discuțiile referitoare la țările nordice decât în 1997. Comisia nu ar fi ținut seama nici de faptul că era singura întreprindere în cauză care nu a conceput și nici nu a organizat încălcarea în cauză și că nu începuse să participe la reuniunile consacrate țărilor Benelux decât în 1991. Prin urmare, reclamanta constată cu uimire că întreprinderii Bieze Stork, care a participat însă la discuțiile referitoare la țările Benelux de la începutul încălcării în cauză, i-a fost acordat același procent de reducere a cuantumului amenzii. Reclamanta subliniază că a participat numai la aproximativ 85 % din reuniunile referitoare la țările Benelux, la 35 % din reuniunile privind țările nordice și, în medie, la 60 % din durata totală a încălcării în cauză. Prin urmare, Comisia ar fi încălcat principiile egalității de tratament și proporționalității.

103 Comisia combate toate aceste argumente și solicită respingerea motivului.

Aprecierea Tribunalului

104 Liniile directoare prevăd, la punctul 3, reducerea cuantumului de bază al amenzii în cazul în care există „circumstanțe atenuante [speciale]", precum neaplicarea în practică a acordurilor coluzorii, rolul exclusiv pasiv sau imitativ în comiterea încălcării, încetarea încălcărilor de îndată ce intervine Comisia și alte circumstanțe care nu sunt menționate în mod expres.

105 În primul rând, trebuie examinată critica întemeiată pe neluarea în considerare a neaplicării în practică a acordurilor coluzorii invocată de reclamantă.

106 În primul rând, în ceea ce privește argumentul reclamantei potrivit căruia nu ar fi transmis întreprinderilor concurente decât tarife de bază fictive, trebuie amintit că aceasta a furnizat două serii de liste de prețuri, pretinzând că prima serie de liste, mai precis cele transmise participanților la înțelegere cu ocazia reuniunilor, conținea tarife de bază fictive, iar cea de a doua, tarifele sale reale. De asemenea, este necesar să se sublinieze că listele de tarife reale conțin mai multe tarife pentru fiecare tip de ață, menționate în opt coloane, în timp de listele de tarife de bază pretins a fi fictive nu conțin decât un singur tarif de bază pentru fiecare tip de ață, indicat în prima coloană.

107 Trebuie să se constate că cuantumurile redate în prima coloană din cele două serii de liste, respectiv lista tarifelor reale și cea a tarifelor de bază pretins a fi fictive, sunt aproape identice. În această privință, reclamanta a afirmat că numai tariful real menționat în cea de a opta coloană era pertinent.

108 Asemenea Comisiei, trebuie să se sublinieze că, pe listele de tarife reale, pentru mai multe tipuri de ață nu apare niciun tarif în a opta coloană, ci numai tarifele

menționate în primele patru coloane. Prin urmare, este greu de crezut că numai tarifele menționate în a opta coloană erau pertinente. În plus, din dosarul Comisiei reiese că erau aplicabile tarife diferite în funcție de cantitățile comandate. Astfel, tarifele variau în funcție de greutatea produselor (de exemplu, pentru ața pentru saci de poliester, tarifele menționate în prima coloană corespundeau unei greutăți de 10 kg, tarifele menționate în a doua coloană corespundeau unei greutăți de 25 kg etc.) sau în funcție de unitatea de ambalare a produselor (de exemplu, pentru poliamidă, produsele menționate în prima coloană corespundeau unor cantități comandate inferioare unei unități de ambalare, tarifele menționate în a doua coloană corespundeau unor cantități comandate egale cu cea mai mică unitate de ambalare etc.). Din această constatare se poate deduce că tariful menționat în prima coloană este, în realitate, cel comunicat pentru categoria achiziții în cantități reduse și, prin urmare, nu este deloc fictiv. Chiar presupunând, astfel cum susține reclamanta, că tarifele menționate în primele patru coloane figurau pe listele de tarife reale pentru anul 2001 numai cu titlul de „referință istorică", rezultă totuși, pe de o parte, că aceste tarife nu erau pur fictive și, pe de altă parte, că nu este exclus ca întreprinderile concurente să fi avut posibilitatea să își formeze o idee cu privire la tarifele aplicabile comenzilor celor mai importante, pornind de la tarifele de bază menționate în prima coloană. Prin urmare, se poate considera că listele de prețuri comunicate de reclamantă întreprinderilor concurente nu erau fictive, ci doar inexacte sau incomplete.

109 În concluzie, Comisia a dedus în mod întemeiat, în considerentul (170) al deciziei atacate, că reclamanta nu a demonstrat caracterul fictiv al tarifelor sale de bază menționate în prima coloană.

110 În această privință, argumentul reclamantei, susținut de studii anexate la înscrisurile sale, potrivit căruia prețurile aplicate clienților săi erau mai reduse decât cele discutate cu ocazia reuniunilor, nu poate fi suficient pentru a repune în discuție concluzia sus-menționată la care a ajuns Comisia. Astfel, Comisia nu a negat nicidecum existența unei diferențe între prețurile aplicate efectiv de reclamantă clienților săi și cele discutate cu ocazia reuniunilor, însă a subliniat în mod întemeiat că această diferență nu era surprinzătoare, întrucât toți furnizorii acordau rabaturi clienților lor.

111 În al doilea rând, în ceea ce privește critica formulată de reclamantă întemeiată pe neaplicarea acordurilor încheiate în cursul reuniunilor, trebuie să se verifice dacă argumentele invocate de aceasta sunt de natură să dovedească faptul că, în perioada în care a aderat la acordurile ilicite, s-a sustras în mod efectiv de la aplicarea acestora prin adoptarea unui comportament concurențial pe piață sau, cel puțin, dacă a încălcat în mod clar și în mare măsură obligațiile privind punerea în aplicare a înțelegerii, astfel încât a perturbat însăși funcționarea acesteia (a se vedea în acest sens Hotărârea Daiichi Pharmaceutical/Comisia, punctul 82 de mai sus, punctul 113).

112 În prezenta cauză, trebuie amintit mai întâi că Comisia a dovedit în mod legal că reclamanta participase la mai multe reuniuni în cadrul înțelegerii și la întâlniri bilaterale și că a participat în mod repetat la mai multe practici coluzorii vizate în decizia atacată.

113 În continuare, în ceea ce privește afirmația reclamantei potrivit căreia niciodată nu s-a conformat sau nu a pus în executare reuniunile reproșate, din considerentul (139) litera (b) și din considerentul (143) ale deciziei atacate reiese că reclamanta a anunțat în două rânduri că și-a majorat prețurile.

114 Pe de o parte, în considerentul (139) litera (b) al deciziei atacate, Comisia a precizat că, în cursul reuniunii organizate la Praga la 8 septembrie 1998, reclamanta a anunțat că și-a majorat prețurile cu 6 % în ceea ce privește distribuitorul său din Suedia. Reclamanta neagă punerea în aplicare în mod real a acestei majorări, dar nu își justifică afirmația decât prin simplul fapt că prețul aplicat în mod real în Suedia a rămas neschimbat în perioada 1997-1998. O asemenea explicație nu este satisfăcătoare deoarece însăși reclamanta a confirmat atât în răspunsul său la comunicarea privind obiecțiunile, cât și în înscrisurile sale că între 1992 și 2002 tendința generală a pieței era în scădere puternică. Prin urmare, Comisia nu a săvârșit o eroare de apreciere atunci când a considerat că în mod normal prețurile ar fi trebuit să scadă. Rezultă că stabilitatea prețurilor practicate de reclamantă în Suedia tinde mai curând să demonstreze că acestea au fost menținute în mod artificial la un anumit nivel și

permite să se presupună, în lipsa unei explicații satisfăcătoare din partea reclamantei, că aceasta din urmă a pus în aplicare, cel puțin în parte, acordurile încheiate.

115 Pe de altă parte, din considerentul (143) al deciziei atacate reiese că în cursul reuniunii de la Budapesta din 19 septembrie 2000 a fost încheiat un acord privind majorarea prețurilor cu 3,5 % pentru livrările către Țările de Jos în 2001, majorare care ar fi fost pusă în aplicare mai întâi de reclamantă. Această nu neagă că efectiv a majorat prețurile cu 3,5 %.

116 Cu toate acestea, reclamanta susține în mod greșit că această majorare ar fi fost operată în urma unei cereri de majorare a prețurilor cu 5 % adresate în octombrie 2000 de Febeltex. Astfel, în considerentul (170) al deciziei atacate, Comisia a considerat în mod întemeiat că această justificare nu era pertinentă, având în vedere existența unor indicii suficient de concordante pentru a demonstra contrariul. Mai întâi, acordul prevedea o majorare a prețurilor cu 3,5 % între lunile ianuarie și martie 2001. Or, reclamanta nu neagă că a aplicat o astfel de majorare încă de la 1 ianuarie 2001. Apoi, scrisoarea de la Febeltex poartă o dată ulterioară celei a acordului. În sfârșit, majorarea aplicată de reclamantă a fost de 3,5 %, iar nu de 5 %.

117 În aceste împrejurări, reclamanta susține în mod greșit că Comisia ar fi trebuit să rețină în privința sa o circumstanță atenuantă întemeiată pe „neaplicarea în practică a acordurilor".

118 În al doilea rând, argumentul întemeiat pe rolul pretins pasiv sau imitativ în comiterea încălcării în cauză trebuie considerat neîntemeiat.

119 Astfel, trebuie amintit că un rol pasiv implică adoptarea de către întreprinderea în cauză a unei „atitudini rezervate", cu alte cuvinte lipsa participării active la elaborarea

acordului sau a acordurilor anticoncurențiale (Hotărârea Cheil Jedang/Comisia, punctul 76 de mai sus, punctul 167).

120 În această privință, din jurisprudență reiese că, dintre elementele de natură să evidențieze rolul pasiv al unei întreprinderi în cadrul unei înțelegeri, poate fi luat în considerare caracterul mult mai sporadic al participărilor acesteia la reuniuni în raport cu membrii obișnuiți ai înțelegerii, precum și intrarea târzie a întreprinderii pe piața care a făcut obiectul încălcării, independent de durata participării la aceasta, sau de asemenea existența unor declarații exprese în acest sens din partea reprezentanților întreprinderilor terțe care au participat la încălcare (a se vedea Hotărârea Cheil Jedang/Comisia, punctul 76 de mai sus, punctul 168, Hotărârea Tokai Carbon și alții/Comisia, punctul 76 de mai sus, punctul 331, și Hotărârea Union Pigments/Comisia, punctul 49 de mai sus, punctul 126).

121 În cauză, Comisia a ținut seama tocmai de participarea mai sporadică a reclamantei și a Bieze Stork la reuniunile privind țările nordice, acordând fiecăreia o reducere de 15 % din cuantumul de bază al amenzii [considerentul (372) al deciziei atacate]. Reclamanta și Bieze Stork nu luaseră parte, astfel, la discuțiile privind țările nordice decât începând cu anul 1997 și, respectiv, 1998.

122 În primul rând, reclamanta invocă în mod greșit o încălcare a principiului egalității de tratament pe motivul că Bieze Stork ar fi beneficiat de același procentaj de reducere a cuantumului amenzii, deși aceasta din urmă participase la încălcarea în cauză încă de la început. Raționamentul reclamantei pornește de la o confuzie între problema duratei încălcării și cea privind existența unor circumstanțe atenuante. În ceea ce privește durata încălcării în cauză, Comisia a aplicat procentaje cuantumurilor de plecare ale amenzilor aplicate reclamantei și Bieze Stork, proporționale cu durata participării fiecăreia dintre acestea la încălcare, mai precis 100 % pentru prima și 115 % pentru cea de a doua. Reclamanta este cu atât mai puțin îndreptățită să invoce o încălcare a principiului egalității de tratament cu cât reducerea acordată reclamantei este identică celei acordate Bieze Stork, deși aceasta din urmă a luat parte la discuțiile privind ața industrială în țările nordice la un an după ea.

123 În al doilea rând, reclamanta nu poate susține în mod valabil că principiul proporționalității amenzii a fost încălcat pe motivul că reducerea de 15 % acordată în temeiul circumstanțelor atenuante era insuficientă.

124 Mai întâi, însăși reclamanta a recunoscut în înscrisurile sale că a fost prezentă la aproximativ 85 % din reuniunile consacrate țărilor Benelux. Prin urmare, a fost prezentă la marea majoritate a reuniunilor coluzorii și nu poate invoca în acest temei o circumstanță atenuantă întemeiată pe un eventual rol pasiv. În plus, faptul că a participat numai la 35 % din reuniunile referitoare la țările nordice și faptul că nu a fost prezentă la reuniuni decât 60 % din durata totală a încălcării în cauză nu schimbă nimic în această privință. Atunci când Comisia acordă o reducere pentru o asemenea circumstanță atenuantă, aceasta nu poate fi obligată să efectueze un calcul strict matematic constând în aplicarea unui procentaj direct proporțional cu rata de participare a fiecărei întreprinderi la reuniunile organizate în cadrul înțelegerii. Ținând seama de circumstanțele cauzei, cota de 15 % acordată reclamantei pentru participarea sa tardivă la reuniunile referitoare la țările nordice este rezonabilă.

125 În continuare, faptul că reclamanta a început să participe la încălcarea în cauză numai după inițierea reuniunilor nu înseamnă însă că nu a participat la conceperea sau la organizarea respectivei încălcări. Astfel, după cum subliniază Comisia în mod întemeiat, funcționarea încălcării nu a fost organizată și stabilită numai cu ocazia primelor reuniuni.

126 În sfârșit, atât din considerentul (139) litera (e) al deciziei atacate, cât și din declarațiile reclamantei drept răspuns la comunicarea privind obiecțiunile reiese că aceasta nu a avut un rol pur pasiv sau imitativ. Astfel, cu ocazia reuniunii din 8 septembrie 1998 de la Praga, s-a convenit la cererea întreprinderii Amann că reclamanta va stabili legături cu Danfield pentru a o determina să exercite o influență asupra importatorului și distribuitorului său unic pentru Germania și țările Benelux, societatea Heike, care practica prețuri foarte reduse. Reclamanta recunoaște că nu a refuzat în mod deschis să răspundă la această cerere și se justifică prin faptul că nu își putea permite un astfel de refuz, având în vedere fragilitatea situației sale în raport cu Amann și

Coats. Cu toate acestea, pretinsa constrângere din partea Amann și Coats exercitată asupra sa nu poate constitui nicidecum o justificare, întrucât ea putea să denunțe în fața autorităților competente constrângerile asupra sa și să introducă o plângere la Comisie în aplicarea articolului 3 din Regulamentul nr. 17.

127 În plus, în considerentul (139) litera (b) al deciziei atacate, Comisia a precizat că, în cursul reuniunii din 8 septembrie 1998 de la Praga, reclamanta a informat întreprinderile participante că majorase prețurile aplicabile distribuitorului său cu 6 % în februarie 1998. Reclamanta nu neagă că a transmis această informație. Pe de altă parte, ea nu repune în discuție constatarea efectuată de Comisie în considerentul (143) al deciziei atacate potrivit căreia ar fi fost prima care a aplicat o majorare a prețurilor cu 3,5 % în Danemarca și în Suedia.

128 Trebuie să se precizeze că aspectul dacă reclamanta a luat legătura efectiv cu Danfield sau dacă și-a majorat într-adevăr prețurile și a fost prima care a făcut-o nu este pertinent în cauză, având în vedere că rolul pasiv sau activ al unei întreprinderi trebuie determinat numai în funcție de comportamentul acesteia în cursul reuniunilor coluzorii.

129 În acest sens, împrejurarea că o întreprindere, a cărei participare la o acțiune comună nelegală în temeiul articolului 81 alineatul (1) CE este dovedită, nu s-a comportat pe piață într-un mod conform cu cel convenit cu concurenții săi nu constituie în mod necesar un element care trebuie luat în considerare. Astfel, o întreprindere care urmărește, în pofida acțiunii comune alături de concurenții acesteia, o politică ce se îndepărtează de cea convenită poate doar să încerce să utilizeze înțelegerea în favoarea sa (a se vedea în acest sens Hotărârea Union Pigments/Comisia, punctul 49 de mai sus, punctul 130).

130 Rezultă că în mod întemeiat Comisia a dedus că reclamanta nu avea dreptul să invoce beneficiul circumstanței atenuante întemeiate pe rolul său pasiv sau imitativ în comiterea încălcării în cauză.

131 Având în vedere ansamblul considerentelor de mai sus, prezentul motiv trebuie respins.

Cu privire la motivul întemeiat pe o apreciere eronată a cooperării

Argumentele părților

132 În primul rând, reclamanta consideră că reducerea de 20 % din cuantumul amenzii, acordată în temeiul dispozițiilor punctului D alineatul 2 din comunicarea privind cooperarea, este insuficientă în raport cu elementele pe care consideră că le poate invoca și care ar reieși în mod special din decizia atacată. Ea susține că nu a contestat realitatea faptelor, că a furnizat probe care au ajutat Comisia să dovedească încălcarea, că a fost o sursă (adeseori chiar singura sursă) importantă de informații preluate în comunicarea privind obiecțiunile, că a furnizat informații prin care s-a identificat conținutul a numeroase reuniuni, cum ar fi principiile esențiale ale acordului de la Zurich din 9 septembrie 1997, și, în sfârșit, că a fost singura care a furnizat listele de prețuri pe care le primise de la concurenții săi, transmițând astfel mai multe informații decât cele care i-au fost solicitate, precum și probe importante. Reclamanta a transmis mai multe informații care o incriminau chiar pe ea și a predat inclusiv situația contabilă anuală, o structură completă a cheltuielilor sale și baremele sale interne. Prin urmare, cooperarea sa extrem de avansată ar fi trebuit recompensată printr-o reducere de cel puțin 40 %.

133 În al doilea rând, reclamanta apreciază că au fost încălcate principiile proporționalității și egalității de tratament întrucât reducerea de 20 % care i-a fost acordată pentru cooperarea sa la investigație este în mod clar insuficientă în comparație cu cea de 15 % acordată Amann, Gütermann și Zwicky, deși Comisia a calificat informațiile furnizate de aceste trei întreprinderi ca fiind inutile.

134 Comisia susține că a obținut deja un număr relativ important de informații în urma verificărilor și a cooperării Coats. Contribuția reclamantei se datora în mare parte obligației acesteia de a prezenta documentele care i-ar fi fost solicitate în cadrul unei cereri valabile de informații. În plus, Comisia consideră că necontestarea faptelor, de care s-a ținut seama la reducerea amenzii, era în definitiv relativ limitată, reclamanta minimalizându-și rolul. În sfârșit, reclamanta nu ar fi negat că reducerea trebuia cuprinsă între 10 % și 50 %, în aplicarea titlului D din comunicarea privind clemența, că cifra de 20 % era cuprinsă în acest interval și că, având în vedere cooperarea limitată la răspunsuri la o cerere valabilă de informații și necontestarea faptelor, reducerea de 20 % putea fi calificată drept normală.

135 În ceea ce privește critica întemeiată pe încălcarea principiilor proporționalității și egalității de tratament, aceasta nu ar fi întemeiată. În opinia Comisiei, argumentele reclamantei tind mai curând să demonstreze că reducerea de 15 % acordată celor trei întreprinderi menționate anterior ar fi nelegală, în timp ce nimeni nu poate invoca în favoarea sa o nelegalitate comisă în favoarea altuia. În sfârșit, Comisia subliniază că reclamanta nu asimilează cooperarea sa cu cea a Coats, dar solicită totuși să i se acorde o reducere comparabilă.

Aprecierea Tribunalului

136 În comunicarea privind cooperarea, Comisia a definit condițiile în care întreprinderile care cooperează cu aceasta în cursul investigării unei înțelegeri pot fi scutite de amendă sau pot beneficia de o reducere a amenzii pe care ar fi trebuit să o plătească în caz contrar (punctul A alineatul 3 din comunicarea privind cooperarea).

137 Punctul D din comunicarea privind cooperarea are următorul cuprins:

„1. În cazul în care o întreprindere cooperează fără a fi îndeplinite toate condițiile prevăzute la [punctele] B și C, aceasta beneficiază de o reducere de 10-50 % din cuantumul amenzii care i-ar fi fost aplicată în lipsa cooperării.

2. Aceasta poate fi situația, printre altele, în cazul în care:

— înainte de comunicarea privind obiecțiunile, o întreprindere furnizează Comisiei informații, documente sau alte elemente de probă care contribuie la stabilirea existenței încălcării săvârșite,

— după ce a primit comunicarea privind obiecțiunile, o întreprindere informează Comisia că nu contestă realitatea faptelor pe care Comisia își întemeiază acuzațiile." [traducere neoficială]

138 În speță, reclamanta a beneficiat de o reducere de 20 % din cuantumul amenzii în temeiul punctului D din comunicarea privind cooperarea.

139 Pentru a-și justifica aprecierea, Comisia a arătat următoarele în considerentul (393) al deciziei atacate:

„BST a furnizat Comisiei elemente de probă care au ajutat-o în mod considerabil să dovedească încălcările și i-au permis să le dovedească mai ușor. De asemenea, BST este menționată în comunicarea privind obiecțiunile drept o sursă importantă pentru concluziile de fapt la care a ajuns Comisia. Anexa 14 la răspunsul BST la solicitarea de informații a Comisiei a ajutat Comisia să identifice conținutul a numeroase reuniuni, cum ar fi principiile esențiale ale acordurilor de la începutul anilor '90, conținutul reuniunii de la Viena și conținutul acordului de la Zurich din 9 septembrie 1997. BST a fost singura care a furnizat Comisiei listele de prețuri pe care le-a primit la momentul acordurilor cu concurenții săi. În scrisoarea sa din 23 aprilie 2003, BST nu s-a limitat să furnizeze informații de fapt, ci la punctul 4.3 «Conținutul discuțiilor cu ocazia reuniunilor informale» a furnizat Comisiei în mod efectiv probe importante." [traducere neoficială]

140 Comisia a mai evidențiat că, după ce a primit comunicarea privind obiecțiunile, reclamanta a informat-o că nu contesta realitatea faptelor pe care Comisia și-a întemeiat acuzațiile [considerentul (392) al deciziei atacate].

141 Trebuie să se sublinieze de asemenea că Amann, Gütermann și Zwicky au beneficiat de o reducere de 15 % din cuantumul amenzii care le-a fost aplicată. În cuprinsul considerentelor (395) și (396) ale deciziei atacate, Comisia a justificat această reducere prin două motive. Pe de o parte, aceste trei întreprinderi au furnizat informații, documente și alte probe care contribuiseră în concret la stabilirea existenței încălcării, subliniind totuși că informațiile furnizate de aceste întreprinderi nu puteau fi considerate utile în comparație cu cele furnizate de reclamantă. Pe de altă parte, acestea nu au contestat în mod serios faptele pe care Comisia și-a întemeiat susținerile.

142 În plus, în cadrul aprecierii cooperării membrilor unei înțelegeri, doar o eroare vădită de apreciere a Comisiei poate fi cenzurată, întrucât aceasta dispune de o largă marjă

de apreciere pentru a evalua calitatea și utilitatea cooperării unei întreprinderi, în special în raport cu contribuțiile altor întreprinderi (Hotărârea Curții din 10 mai 2007, SGL Carbon/Comisia, C-328/05 P, Rep., p. I-3921, punctul 88). Totuși, Comisia nu poate, în cadrul acestei aprecieri, să încalce principiul egalității de tratament.

143 Trebuie să se verifice, așadar, în lumina acestei jurisprudențe, dacă putea fi acordată de către Comisie o reducere a cuantumului amenzilor de 20 % pentru reclamantă în baza cooperării sale, fără să fie încălcat principiul egalității de tratament și fără să fie depășită marja sa de apreciere.

144 În primul rând, trebuie să se sublinieze că afirmațiile Comisiei din cuprinsul considerentului (393) al deciziei atacate nu dau naștere niciunei confuzii cu privire la nivelul foarte avansat al cooperării reclamantei în cursul procedurii administrative. Mai întâi, această cooperare a ajutat Comisia „în mod considerabil" să dovedească încălcări. În continuare, aceasta recunoaște în mod clar că reclamanta a fost o sursă „importantă" a concluziilor de fapt la care a ajuns și că aceasta a fost singura care a furnizat listele de prețuri schimbate cu ocazia reuniunilor. Astfel de documente au o importanță evidentă pentru a demonstra existența unei încălcări, precum cea din cauză, constând în esență în a schimba informații sensibile privind listele de prețuri și/sau prețurile în funcție de client, în a se înțelege cu privire la majorarea prețurilor și/sau a prețurilor-țintă. În sfârșit, Comisia a subliniat că reclamanta „nu s-a limitat" să furnizeze informații de fapt, ci a transmis de asemenea „probe importante".

145 Explicațiile Comisiei în scopul de a atenua întinderea cooperării reclamantei, astfel cum a fost descrisă în decizia atacată, nu sunt satisfăcătoare. Astfel, numai motivul potrivit căruia Comisia obținuse deja un număr relativ important de informații în urma verificărilor și a cooperării Coats nu poate însă diminua importanța rolului reclamantei în cursul procedurii administrative. Presupunând, astfel cum susține Comisia, că reclamanta fusese deja pusă la curent de către Coats cu organizarea mai multor reuniuni menționate de reclamantă, din cuprinsul considerentelor (131), (133), (135), (137), (139) și (146) ale deciziei atacate rezultă totuși că reclamanta este

citată în mod frecvent ca sursă, și chiar drept unica sursă de informații cu privire la aceste reuniuni.

146 În această privință, în înscrisurile sale, Comisia încearcă de asemenea să minimalizeze cooperarea reclamantei la investigație, susținând că numai trimiterile frecvente la listele de prețuri dau impresia că ea se referă în mod frecvent la documentele reclamantei. Aceste referiri frecvente la anexa 14 transmisă de reclamantă și menționarea expresă a acesteia din urmă în considerentul (393) al deciziei atacate urmăresc dimpotrivă să demonstreze importanța dată de Comisie acestor elemente de probă. Astfel cum s-a subliniat la punctul 144 de mai sus, aceste elemente de probă au o importanță cu atât mai evidentă cu cât încălcarea a constat într-un cartel de prețuri.

147 Afirmația Comisiei potrivit căreia contribuția reclamantei se datora în mare parte obligației acesteia de a prezenta documentele care i-au fost solicitate în cadrul unei cereri valabile de informații trebuie de asemenea respinsă. Trebuie amintit că o cooperare la investigație care nu depășește nivelul care rezultă din obligațiile ce revin întreprinderilor în temeiul articolului 11 alineatele (4) și (5) din Regulamentul nr. 17 nu justifică o reducere a amenzii (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 10 martie 1992, Solvay/Comisia, T-12/89, Rec., p. II-907, punctele 341 și 342). În schimb, o astfel de reducere este justificată atunci când întreprinderea a furnizat informații care depășesc cu mult ceea ce Comisia poate solicita în temeiul articolului 11 din Regulamentul nr. 17 (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 14 mai 1998, Cascades/Comisia, T-308/94, Rec., p. II-925, punctele 260 și 262, și Hotărârea Tribunalului din 9 iulie 2003, Daesang și Sewon Europe/Comisia, T-230/00, Rec., p. II-2733, punctul 137). În prezenta cauză, Comisia a recunoscut în mod expres că reclamanta nu s-a limitat să furnizeze informații de fapt, ci a furnizat efectiv probe importante ale încălcării în cauză.

148 În al doilea rând, Comisia a amintit că reclamanta nu a contestat realitatea faptelor pe care ea și-a întemeiat învinuirile.

149 În al treilea rând, trebuie să se constate că cooperarea întreprinderilor Amann, Gütermann și Zwicky a fost calificată drept inutilă în comparație cu cea a reclamantei. În plus, aceste trei întreprinderi nu au contestat faptele „în mod serios”.

150 Trebuie să se constate că, având în vedere eforturile suplimentare depuse de reclamantă, aceasta nu a fost recompensată decât cu o reducere cu 5 % mai mare decât cea de care au beneficiat Amann, Gütermann și Zwicky, deși acestea nu au depus asemenea eforturi în cursul procedurii administrative. Această diferență dintre reducerea cuantumului amenzii acordate reclamantei și cea acordată celor trei întreprinderi sus-menționate este nerezonabil de redusă.

151 Având în vedere aceste motive, trebuie să se considere că reducerea de 20 % acordată reclamantei în temeiul cooperării acesteia este insuficientă și că, prin urmare, Comisia a săvârșit o eroare vădită de apreciere.

152 Rezultă că motivul întemeiat de reclamantă pe o apreciere eronată a cooperării trebuie admis.

153 În aceste condiții, este de competența Tribunalului să stabilească o reducere adecvată. Astfel, în temeiul articolului 31 din Regulamentul nr. 1/2003, Tribunalul are competență de fond în sensul articolului 229 CE cu privire la acțiunile introduse împotriva deciziilor prin care Comisia stabilește o amendă și acesta poate elimina, reduce sau mări amenda aplicată. În temeiul competenței sale de fond, Tribunalul consideră că reclamantei trebuie să i se acorde în baza cooperării sale o reducere suplimentară de 10 %, pe lângă cea de 20 % deja acordată. Astfel, trebuie să se aplice o reducere de 30 % cuantumului amenzii după aplicarea regulii plafonului de 10 % din cifra de afaceri, mai precis 1,224 milioane de euro, ceea ce înseamnă stabilirea cuantumului final al amenzii aplicate la 856 800 de euro.

3. *Cu privire la cererea de despăgubiri*

Argumentele părților

154 Reclamanta constată că din greșeală Comisia a divulgat listele interne de prețuri pe care i le-a transmis în cadrul investigației referitoare la înțelegerea de pe piața ației industriale în Benelux și în țările nordice. Reclamanta consideră că poate fi angajată răspunderea extracontractuală a Comunității Europene, întrucât sunt îndeplinite următoarele trei condiții necesare.

155 În opinia reclamantei, prima dintre condițiile de angajare a răspunderii, mai precis existența unei culpe extracontractuale, este îndeplinită. Astfel, această condiție presupune o încălcare suficient de gravă a unei reguli de drept care are ca obiect să confere drepturi persoanelor de drept privat, situație care se regăsește în prezenta cauză.

156 În primul rând, norma a cărei încălcare este invocată, mai precis obligația de confidențialitate prevăzută la articolul 287 CE și la articolul 28 din Regulamentul nr. 1/2003, precum și principiul protecției încrederii legitime, are ca obiect să confere drepturi persoanelor de drept privat.

157 În al doilea rând, reclamanta susține că o astfel de încălcare a acestei reguli de drept este în sine suficient de gravă. Astfel, această normă ar fi incontestabilă și imperativă, ceea ce ar lăsa un rol foarte limitat instituției vizate și chiar nicio marjă de apreciere.

158 Indiferent de situație, reclamanta analizează în mod concret culpa pentru a demonstra că aceasta este „gravă". În primul rând, subliniază că au fost divulgate secrete de afaceri care nu au nicio legătură cu încălcarea în cauză (mai precis baremele pentru anii 2002 și 2003 privind Irlanda, Spania, Italia sau Regatul Unit) sau care sunt irelevante în raport cu încălcarea în discuție (mai precis baremele referitoare la Țările de Jos și Suedia, cu excepția anilor 2000 și 2001). În al doilea rând, reclamanta consideră că Comisia nu poate susține în mod rezonabil că nu avea cunoștință sau că nu ar fi trebuit să aibă cunoștință că erau informații extrem de sensibile și confidențiale privind prețurile. În aceea ce privește acest aspect, reclamanta face trimitere la punctul 18 din Comunicarea Comisiei privind regulile de acces la dosarul Comisiei în cauzele în temeiul articolelor 81 și 82 din Tratatul CE, articolelor 53, 54 și 57 din Acordul SEE și Regulamentului (CE) nr. 139/2004 al Consiliului (JO C 325, p. 7, Ediție specială, 08/vol. 4, p. 220). Reclamanta consideră că în scrisoarea sa din 18 aprilie 2004 a precizat în mod clar caracterul confidențial al informațiilor respective, ceea ce de altfel a confirmat însăși Comisia în scrisoarea sa din 15 ianuarie 2004. În al treilea rând, Comisia nu ar fi luat nicio măsură pentru a limita prejudiciul pe care i l-a cauzat.

159 Reclamanta mai susține că listele divulgate priveau și alte țări care nu au fost vizate în reuniunile referitoare la piața relevantă, precum și anii 2002 și 2003 și că aceste liste ar fi mult mai detaliate și mai lungi. Reclamanta combate argumentul Comisiei potrivit căruia era posibil ca aceste liste să nu fie confidențiale. Astfel, și în cazul în care i s-ar fi solicitat acest lucru, reclamanta nu ar fi fost niciodată de acord să comunice concurenților săi structura sa tarifară completă și detaliată. În plus, ipoteza prezentată de Comisie, potrivit căreia ar fi putut obține o decizie obligatorie din partea unui consilier-auditor, ar fi irelevantă, având în vedere că este cert că Comisia nu a urmat procedura „Akzo" și astfel drepturile și interesele sale nu au fost deloc luate în considerare.

160 În ceea ce privește prejudiciul cauzat, reclamanta susține că acesta constă, pe de o parte, în beneficiul nerealizat, reprezentând diferența dintre veniturile pe care le-ar fi perceput în cazul în care baremele sale de prețuri nu ar fi fost divulgate și cele pe care le-a perceput efectiv, și, pe de altă parte, în cheltuieli structurale privind compensarea reducerii cifrei de afaceri rezultate din pierderea unor venituri. Ea subliniază că

prejudiciul cauzat nu s-a manifestat în întregime, dar că în prezent o parte din acest prejudiciu poate fi evaluat și rezultă din pierderea principalului său client, VF Europe.

161 În opinia reclamantei, legătura de cauzalitate dintre fapta ilicită a Comisiei și pierderea principalului său client ar fi de asemenea certă. Astfel, American & Efird ar fi avut cunoștință (în mod direct și prin intermediul filialei sale Bieze Stork) de structura prețurilor practicate de reclamantă și astfel ar fi putut face întreprinderii VF Europe oferte mai reduse decât cele ale reclamantei. VF Europe a confirmat faptul că nu a transmis niciodată ofertele reclamantei către alți producători de ață precum American & Efird.

162 Comisia solicită respingerea acestui capăt de cerere.

Aprecierea Tribunalului

163 Rezultă dintr-o jurisprudență constantă că angajarea răspunderii extracontractuale a Comunității, în sensul articolului 288 al doilea paragraf CE, pentru conduita ilicită a organelor sale este supusă întrunirii mai multor condiții, și anume nelegalitatea conduitei imputate instituției, caracterul real al prejudiciului și existența unei legături de cauzalitate între conduita respectivă și prejudiciul invocat (Hotărârea Curții din 29 septembrie 1982, Oleifici Mediterranei/CEE, 26/81, Rec., p. 3057, punctul 16, și Hotărârea Tribunalului din 14 decembrie 2005, Beamglow/Parlamentul European și alții, T-383/00, Rec., p. II-5459, punctul 95).

164 În cazul în care una dintre cele trei condiții de angajare a răspunderii extracontractuale a Comunității nu este îndeplinită, pretențiile de despăgubire trebuie să fie respinse, fără a fi necesară examinarea celorlalte două condiții (Hotărârea Curții din 15 septembrie 1994, KYDEP/Consiliul și Comisia, C-146/91, Rec., p. I-4199, punctul 81, și Hotărârea Tribunalului din 20 februarie 2002, Förde-Reederei/Consiliul și Comisia, T-170/00, Rec., p. II-515, punctul 37), instanța comunitară nefiind în plus obligată să

urmeze un ordin de examinare determinat (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 9 septembrie 1999, Lucaccioni/Comisia, C-257/98 P, Rec., p. I-5251, punctul 13).

165 În această privință, trebuie amintit în prealabil că, în ceea ce privește mai întâi condiția prejudiciului, acesta din urmă trebuie să fie real și cert (Hotărârea Tribunalului din 2 iulie 2003, Hameico Stuttgart și alții/Consiliul și Comisia, T-99/98, Rec., p. II-2195, punctul 67), precum și evaluabil (Hotărârea Tribunalului din 16 ianuarie 1996, Candiotte/Consiliul, T-108/94, Rec., p. II-87, punctul 54). În schimb, un prejudiciu pur ipotetic și nedeterminat nu dă naștere unui drept la reparare (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 11 iulie 1997, Oleifici Italiani/Comisia, T-267/94, Rec., p. II-1239, punctele 72 și 73).

166 În continuare, în ceea ce privește condiția privind legătura de cauzalitate, trebuie să se sublinieze că Comunitatea nu poate fi ținută responsabilă decât pentru prejudiciul care decurge suficient de direct din comportamentul neregulamentar al instituției vizate (a se vedea Hotărârea Curții din 4 octombrie 1979, Dumortier Frères și alții/Consiliul, 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 și 45/79, Rec., p. 3091, punctul 21, Hotărârea Tribunalului din 13 februarie 2003, Meyer/Comisia, T-333/01, Rec., p. II-117, punctul 32, și Hotărârea Tribunalului din 27 noiembrie 2007, Pitsiorlas/Consiliul și BCE, T-3/00 și T-337/04, Rep., p. II-4779, punctul 292). Dovada acestei legături directe și certe de la cauză la efect între fapta ilicită a instituției avute în vedere și prejudiciul invocat trebuie făcută de reclamant (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 15 ianuarie 1987, GAEC de la Ségaude/Consiliul și Comisia, 253/84, Rec., p. 123, punctul 20, Hotărârea Curții din 30 ianuarie 1992, Finsider și alții/Comisia, C-363/88 și C-364/88, Rec., p. I-359, punctul 25, și Hotărârea Tribunalului din 30 septembrie 1998, Coldiretti și alții/Consiliul și Comisia, T-149/96, Rec., p. II-3841, punctul 101).

167 În sfârșit, părții care pune în discuție răspunderea Comunității îi revine obligația să aducă probe în ceea ce privește existența sau întinderea prejudiciului pe care îl invocă și să dovedească o legătură suficient de directă de la cauză la efect între acest prejudiciu și comportamentul incriminat al instituției în discuție (Hotărârea Dumortier Frères și alții/Consiliul, punctul 166 de mai sus, punctul 21, și Hotărârea Tribunalului din 24 octombrie 2000, Fresh Marine/Comisia, T-178/98, Rec., p. II-3331, punctul 118).

168 În această privință, în cazul determinării valorii beneficiului nerealizat și, prin urmare, în mod necesar a valorii operațiunilor economice ipotetice, poate fi dificil, dacă nu imposibil, ca reclamantul să evalueze în mod exact prejudiciul pe care pretinde că l-a suferit. În aceste cazuri, instanța poate admite estimări pe baza valorilor statistice medii (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 27 ianuarie 2000, Mulder și alții/Consiliul și Comisia, C-104/89 și C-37/90, Rec., p. I-203, punctele 63-65). Totuși, aceasta nu poate scuti reclamanta de orice obligație de probă cu privire la prejudiciul invocat. Astfel, dacă valoarea unui beneficiu nerealizat reprezintă în mod necesar o cifră ipotetică ce trebuie estimată având în vedere imposibilitatea de a o calcula în mod cert, totuși datele pe care se întemeiază această estimare pot și trebuie, în măsura posibilului, să fie dovedite de partea care le invocă (Ordonanța Tribunalului din 29 august 2007, SELEX Sistemi Integrati/Comisia, T-186/05, nepublicată în Repertoriu, punctul 27).

169 În lumina acestei jurisprudențe, trebuie să se examineze dacă poate fi angajată răspunderea extracontractuală a Comunității întrucât a divulgat din greșeală alte liste de prețuri ale reclamantei decât cele care pentru care aceasta renunțase la confidențialitate.

170 Trebuie să se constate de la bun început că în prezenta cauză nu este îndeplinită cel puțin una dintre condițiile pentru angajarea răspunderii extracontractuale a Comunității.

171 În ceea ce privește prejudiciul invocat de reclamantă, trebuie să se sublinieze că, în opinia acesteia, prejudiciul constă nu numai într-o diminuare clară a veniturilor reclamantei în urma pierderii clientului său principal, ci și în alte pierderi de venituri cu care, potrivit susținerilor sale, se confruntă în fiecare zi, precum și în cheltuieli structurale privind compensarea reducerii cifrei sale de afaceri rezultate din pierderea unor venituri.

172 Pe de o parte, în ceea ce privește „celelalte pierderi de venituri” și cheltuielile structurale, reclamanta nu aduce dovezi care să permită să se determine dacă aceste elemente ale prejudiciului sunt reale și certe.

173 În această privință, singurul înscris depus de reclamantă este un tabel care indică o reducere semnificativă a cifrei sale de afaceri între mai 2003 și ianuarie 2004, adică înainte de divulgarea informațiilor prezumate a fi confidențiale. Dacă există un prejudiciu, nu poate include în orice caz pierderea unor venituri în cursul acestei perioade.

174 Pe de altă parte, în ceea ce privește diminuarea veniturilor în urma pierderii principalului client, trebuie să se sublinieze în primul rând că contractul încheiat între acesta din urmă și un concurent al reclamantei nu a fost semnat decât pentru o durată de doi ani, respectiv pentru anii 2005 și 2006. Prin urmare, nimic nu o împiedica pe reclamantă să recâștige încă din 2007 clientul pe care îl pierduse. Așadar, indiferent de situație, după anii 2005 și 2006, prejudiciul nu poate fi considerat real și cert.

175 În al doilea rând, dovezile aduse de reclamantă pentru a demonstra caracterul real al prejudiciului sunt neclare. Astfel, tabelul cuprins în cererea introductivă, prin care se urmărește să se demonstreze reducerea marjei brute rezultate din pierderea de către reclamantă a principalului său client, conține date al căror caracter real nu este dovedit de niciun înscris. În plus, datele din tabel sunt dificil de interpretat.

176 Cu toate acestea, nu mai trebuie aprofundat aspectul dacă această probă adusă de reclamantă demonstrează corespunzător cerințelor legale partea din prejudiciu rezultată din pierderea clientului său, pentru a analiza imediat problema legăturii de cauzalitate între fapta ilicită și acest pretins prejudiciu. Astfel, chiar presupunând dovedit prejudiciul rezultat din pierderea întreprinderii VF Europe pentru anii 2005 și 2006, nu rezultă că ar fi îndeplinită condiția unei legături de cauzalitate directe între acest fapt și culpa Comisiei.

177 Astfel, pierderea de către reclamantă a principalului său client se poate explica întru totul prin decizia grupului VF Corporation USA de a-și centraliza deciziile de achiziție. Trebuie să se constate de altfel că într-o scrisoare din 2 martie 2005 adresată Comisiei, adică după divulgarea listei prețurilor, însăși reclamanta a subliniat că

VF Europe nu mai decide cu privire la aprovizionarea sa și cu privire la repartizarea comenzilor, ci VF Corporation USA. Reclamanta adaugă că în prezent aprovizionarea principalului său client este încredințată unor întreprinderi anglo-americane.

178 Afirmația reclamantei, conținută în aceeași scrisoare, potrivit căreia la sfârșitul anului 2004 a propus în mod spontan principalului său client o reducere a prețurilor sale cu 10 % începând cu luna ianuarie 2005, tinde de asemenea să confirme lipsa oricărei legături de cauzalitate între comportamentul imputat Comisiei și pierderea acestui client. Astfel, după cum Comisia subliniază în mod întemeiat, în cazul în care un concurent ar fi intenționat să propună prețuri inferioare în raport cu prețurile anterioare ale reclamantei, oferta acesteia din urmă ar fi rămas net inferioară. Eventuala cunoaștere a prețurilor reclamantei nu poate fi, așadar, adevăratul motiv al pierderii principalului său client.

179 În consecință, condiția privind legătura de cauzalitate nu este îndeplinită.

180 Având în vedere aceste constatări, cererea de despăgubiri trebuie respinsă în totalitate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

181 Potrivit articolului 87 alineatul (3) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, în cazul în care părțile cad în pretenții cu privire la unul sau la mai multe capete de cerere, Tribunalul poate să repartizeze cheltuielile de judecată sau poate decide ca fiecare parte să suporte propriile cheltuieli de judecată.

182 Întrucât acțiunea a fost admisă în parte, în urma unei aprecieri juste a împrejurărilor cauzei, se va decide că reclamanta suportă 90 % din propriile cheltuieli de judecată și 90 % din cheltuielile de judecată efectuate de Comisie, iar Comisia suportă 10 % din propriile cheltuieli de judecată și 10 % din cheltuielile de judecată efectuate de reclamantă.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a cincea)

declară și hotărăște:

1) Stabilește la 856 800 de euro cuantumul amenzii aplicate întreprinderii Belgian Sewing Thread (BST) NV, prevăzut la articolul 2 din Decizia C (2005) 3452 a Comisiei din 14 septembrie 2005 privind o procedură de aplicare a articolului 81 [CE] și a articolului 53 din Acordul privind SEE (Cazul COMP/38.337 – PO/Thread).

2) Respinge acțiunea în anulare pentru restul capetelor de cerere.

3) Respinge cererea de despăgubiri.

4) BST suportă 90 % din propriile cheltuieli de judecată și 90 % din cheltuielile de judecată efectuate de Comisia Europeană, iar Comisia Europeană suportă 10 % din propriile cheltuieli de judecată și 10 % din cheltuielile de judecată efectuate de BST.

Vilaras Prek Ciucă

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 28 aprilie 2010.

Semnături

Cuprins

Istoricul cauzei ..... II - 1386

1. Obiectul litigiului ..... II - 1386
2. Procedura administrativă ..... II - 1387
3. Decizia atacată ..... II - 1388

Definirea pieței relevante ..... II - 1388

Mărimea și structura pieței relevante ..... II - 1389

Descrierea comportamentelor ilicite ..... II - 1389

Dispozitivul deciziei atacate ..... II - 1390

4. Procedura și concluziile părților ..... II - 1391

În drept ..... II - 1393

1. Cu privire la cererea în anularea articolului 1 din decizia atacată în ceea ce privește reclamanta ..... II - 1393

Observații introductive ..... II - 1393

Argumentele părților ..... II - 1394

Aprecierea Tribunalului ..... II - 1394

2. Cu privire la cererea în anularea articolului 2 din decizia atacată în ceea ce privește reclamanta sau, în subsidiar, cu privire la cererea de reducere a cuantumului amenzii ..... II - 1398

Cu privire la motivul întemeiat pe calificarea eronată a încălcării drept „foarte gravă” ..... II - 1398

Argumentele părților ..... II - 1398

Aprecierea Tribunalului ..... II - 1399

Cu privire la motivul întemeiat pe stabilirea eronată a cuantumului de plecare al amenzii și a cuantumului amenzii, precum și pe clasificarea eronată a reclamantei în cea de a doua categorie ..... II - 1401

Argumentele părților ..... II - 1401

Aprecierea Tribunalului ..... II - 1404

— Cu privire la critica întemeiată pe neluarea în considerare a mărimii reduse a pieței relevante ..... II - 1404

— Cu privire la critica întemeiată pe aprecierea pretins eronată a capacității economice efective a reclamantei de a cauza un prejudiciu concurenței ..... II - 1407

— Cu privire la încălcarea principiului proporționalității în urma aplicării unui cuantum de plecare în mod vădit prea ridicat în comparație cu cele aplicate altor întreprinderi în cauză ..... II - 1413

— Cu privire la critica întemeiată pe stabilirea unui cuantum de plecare excesiv în raport cu situația financiară precară a reclamantei ..... II - 1415

Cu privire la motivul întemeiat pe aprecierea eronată a circumstanțelor atenuante .... II - 1416

Argumentele părților ..... II - 1416

Aprecierea Tribunalului ..... II - 1418

Cu privire la motivul întemeiat pe o apreciere eronată a cooperării ..... II - 1425

Argumentele părților ..... II - 1425

Aprecierea Tribunalului ..... II - 1426

3. Cu privire la cererea de despăgubiri ..... II - 1432

Argumentele părților ..... II - 1432

Aprecierea Tribunalului ..... II - 1434

Cu privire la cheltuielile de judecată ..... II - 1438